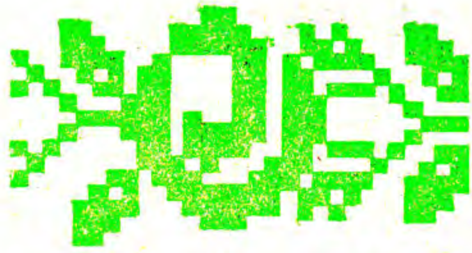
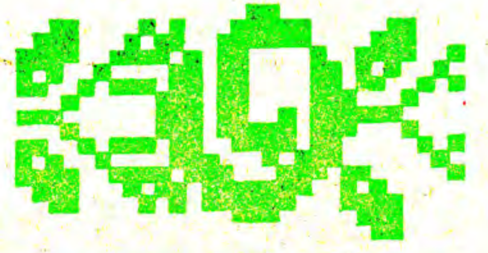

Ніва

ГОД I № 22 БЕЛАСТОК. 29 ЛІПЕНЯ 1956 г. ЦАНА 60 гр.

Андрэй Сошка

Жнея

Ой у полі жытка жала,
Вязала ў снапочкі.
Старалася, гаравала,
Аж да цёмнай ночкі.

Не раз вочы заплывалі
Горкімі слязамі.
Аканомы паганялі
Крыкам і кіямі.

Ішлі годы маладыя,
Цвілі васілёчкі...
Працавала ў полі жнея
Пот сплываў з сарочкі.

Сонца апякала плечы,
Кашляла крывёю...
Аж прышоў дзень чалавечы
І вызваліў жнею.

Усё на свеце, адмянілась,
Усё павесялела.
Жытка ў полі зноў даспела,
Жнея пасівела.

Глядзіць старчымі вачыма,
Слёзы выцірае, —
Жыта ў полі жне машына,
Вяжа, падбірае.

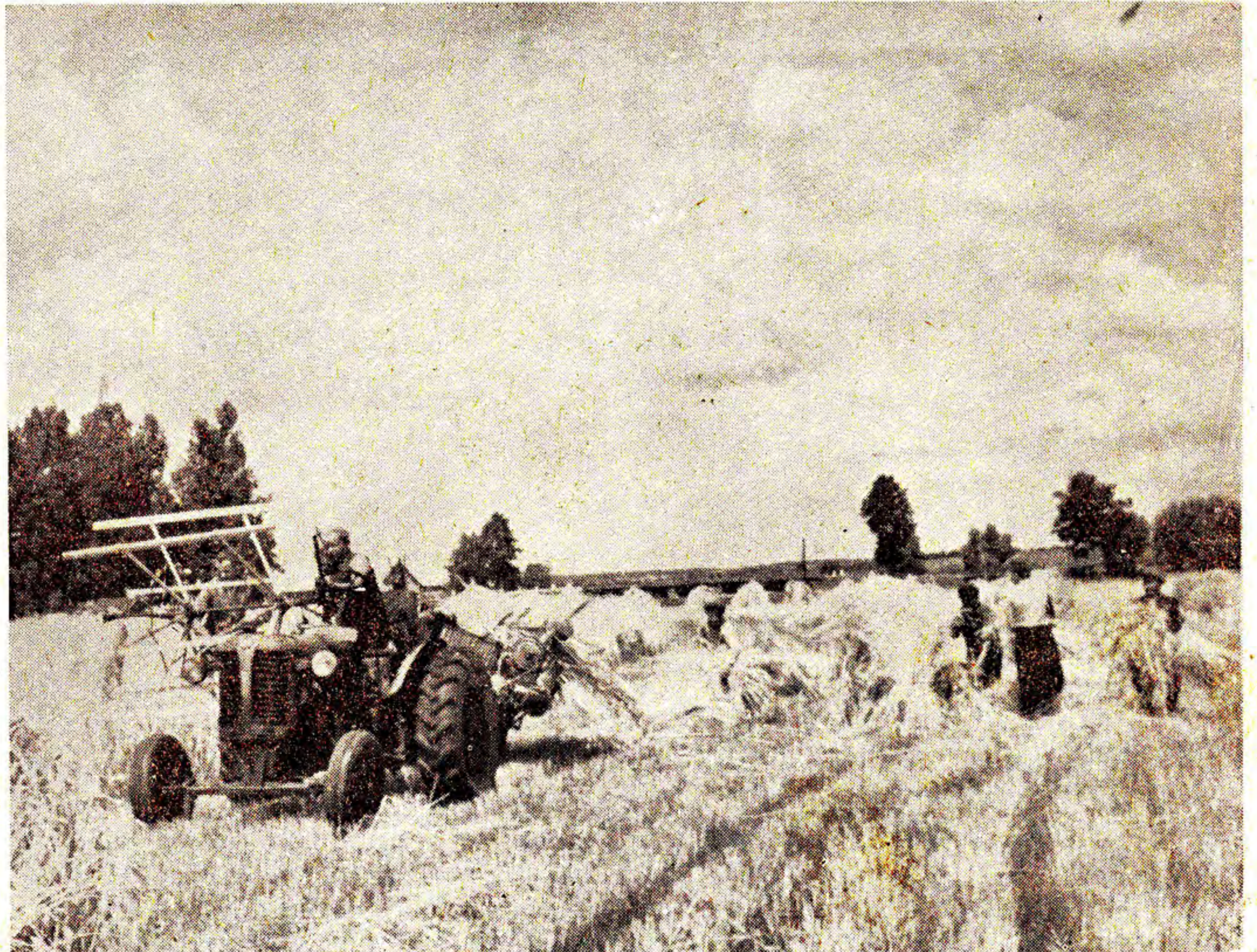
За рулём сядзіць дзяўчына,
Трэпяціць сарочка.
Заглядзелася бабіна.
Пэўна, яе дочка.

— А чаго-ж ты, мама, плачаш,
Стоячы ў полі?
— Думаю — хто перайначыў
Мужыцкую долю?!

І нагнулася бабуля,
Узяла жытка жменю.
Каласы да рота туліць
Дочка кажа: — „Ленін".

„Ён змяніў усё на свеце,
Мама дарагая."
Маладзенькі дуе вецер,
Зямля расцвітае.

Абняла сваю матулю
Трактарыстка Насця.
Плачуць гледзячы ў поле.
Плывуць слёзы шчасця!

Жніва. Фота — Ю. Лясоцкі

Г. Матэйчык

Было гэта ў Крупіцах

30 ліпеня 1920 года ў Беластоку быў створан першы ўрад рабочых і сялян — Часовы Рэвалюцыйны Камітэт Польшчы (ТКРП) Сарганізавалі яго перадавыя дзеячы рабочага класа: Юльян Мархлеўскі, Фелікс Дзяржынскі, Фелікс Кон, Эдуард Прухняк і іншыя. Часовы Рэвалюцыйны Камітэт карыстаўся вялікай папулярнасцю сярод сялян і работнікаў. Арганізаваў ён Сялянскія Рады ў якіх асабліва актыўна ўдзельнічалі сяляне — беларусы ў Гайнаўскім і Семятыцкім паветах. РЭДАКЦЫЯ

Калі ў канцы ліпеня 1920 года Чырвоная Армія вызваліла Беласточчыну з-пад панавання паноў на чале з Пілсудскім — сяляне ў Крупіцах, Мельніку, Мілейчыцах зразумелі, што менавіта наступіў адпаведны час дзейнічаць і актыўна змагацца за новы, соцыялістычны лад.

Перш у Крупіцах, а потым і ў іншых мясцовасцях сяляне захадзілі вакол сваёй справы і пачалі ўтвараць Сялянскія Рады.

Зрэшты ў Крупіцах існавалі ўжо традыцыі народнай улады. А з Расіі штораз часцей даходзілі весці аб тым, як там на руінах царызма рабочыя і сяляне будуюць сваю дзяржаву без капіталістаў і памешчыкаў. Сяляне з Крупіц зразумелі, што і ў іх ужо настаў час прыняць удзел у барацьбе за новае жыццё. Восенню 1918 г. з Совецкай Расіі вярнулася многа бежанцаў. Расказвалі яны, як гэта там рускія рабочыя і сяляне гаспадарацъ без буржуяў. Крупіцкія сяляне вырашылі стварыць у сябе орган народнай улады — Сялянскую Раду.

Польскія капіталісты і памешчыкі на чале з графам Цецерскім з Боцек і баронам Вульфертам з-пад Боцек, і іншымі панамі, пачалі неадкладна арганізаваць буржуазную ўладу. У Семятычах сарганізавана атрад жандармерыі, каб лягчэй было падпарадкаваць па новаму думаючых рабочых і сялян Жандары вербаваныя пераважна сярод кулацкіх сынкоў і рознай шумавіны, ды падонкаў грамадства, пачалі штораз болей тэрарызаваць насельніцтва. Часта адбываліся ў вёсках рэвізіі, нібы ў пошуках зброі ў час якіх часта знікалі сялянскія рэчы, рэквізавана фурманкі прыбываючых у Семятычы сялян і прымушвана вазіць жандараў па ўсёй гміне. Здаралася нават так, як гэта было з Савіцкім з Крупіц, які прыехаў у Семятычы за доктарам да хворай жонкі і дзяцей. Жандары не зважаючы на яго тлумачэнні прымусілі вазіць сябе праз цэлыя суткі па вёсках гміны. Тым часам хворая жонка і дзеці засталіся без медыцынскай апекі.

Крупічаны склікалі нараду ў выніку якой была створана Сялянская Рада і група самаабароны. Дагэтуль жандары не вельмі адважваліся паказвацца ў Крупіцах. Але памешчыкі адразу адчулі, што такія Рады, асабліва калі іх створаць ва ўсіх вёсках, абазначае канец іх улады. Пастанавілі не гледзячы на нішто, разбіць Крупіцкую Раду, бо па прыкладу Крупіц ішлі вёскі гміны Мельнік і Мілейчыцы.

Не маглі аднак выступіць адкрыта, бо баяліся сялян Зрабілі гэта ноччу, (у ноч з 31 снежня на 1 студзеня 1919 г.) і арыштавалі некалькіх членаў Рады — Сітарскага, Савіцкага, Матэйчука і інш. У вёсцы ўзняўся шум. У гэтую самую ноч, зараз пасля арыштаў, ад вёскі да вёскі пайшлі маладзёжныя эстафеты, якія паведамлялі сялян аб арыштах. У выніку гэтага на Новы Год у Семятычы прыбыла звыш 3.000 сялян з усіх вёсак Семятыцкай гміны, а таксама і з бліжэйшых вёсак іншых гмін. Сяляне дамагаліся звольніць арыштаваных. Гэты паход сялян узначалілі рабочыя з заводаў Маліняка і Белькеса. Усе натоўпам пайшлі пад магістрат. Перапалоханы бурмістр быў вымушаны ўступіць. Заявіў, што арышты былі праведзены без яго ведама і вінаватыя гэтага будуць на-

Працяг на стар. 2

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

Тыдзень у фотааб'ектыве

22 ліпеня Варшаву наведала дэлегацыя СССР з прэм'ерам Н. А. Булганіным на чале, якая прысутнічала на ўрачыстым святкаванні 12 гадавіны існавання Народнай Польшчы. 23 г. месяца дэлегацыя наведала адзін з буйнейшых прамысловых цэнтраў Польшчы — горад Лодзь.

На здымку: прэм'ер Н. А. Булганін сярод работнікаў фабрыкі імя 1-ша Мая ў Лодзі.

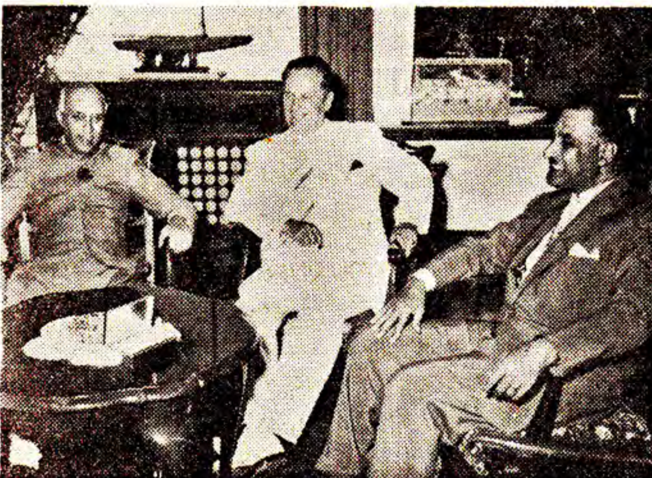
ЦАФ — фота З. Удавінскі.

22 ліпеня г. г. насельніцтва Польшчы святкавала 12-ую гадавіну апублікавання гістарычнага маніфеста ПКВН. У сувязі з гэтым у Варшаве адбыліся парад войск і вялікая маніфестацыя

На здымку: Парад войск на плошчы перад Палацам Культуры і Навукі ў Варшаве (Від зверху).

ЦАФ — фота З. Гжэнда.

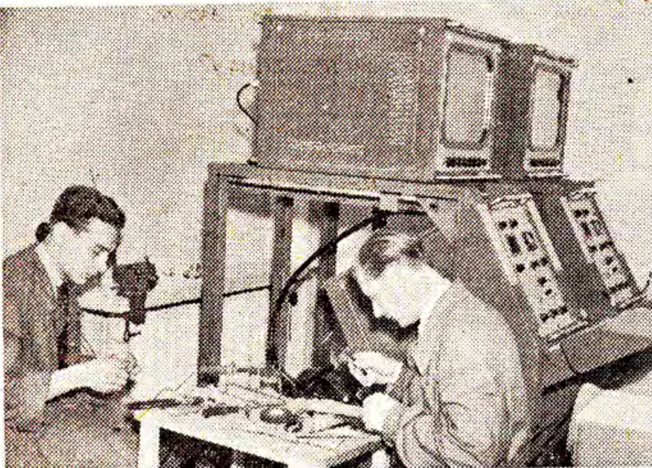
Нядаўна на востраве Брыёні адбылося спатканне паміж прэзідэнтам Югаславіі Ціто, прэм'ерам Індыі Неру і прэм'ерам Егіпта Насерам.

На здымку: удзельнікі спаткання (злева): прэм'ер Неру, прэзідэнт Ціто і прэзідэнт Насер. *Фота — ЦАФ*

З Дня вызвалення Кітайскай Народнай Рэспублікі горад Шанхай з'яўляецца адным з вялікіх прамысловых цэнтраў рэспублікі.

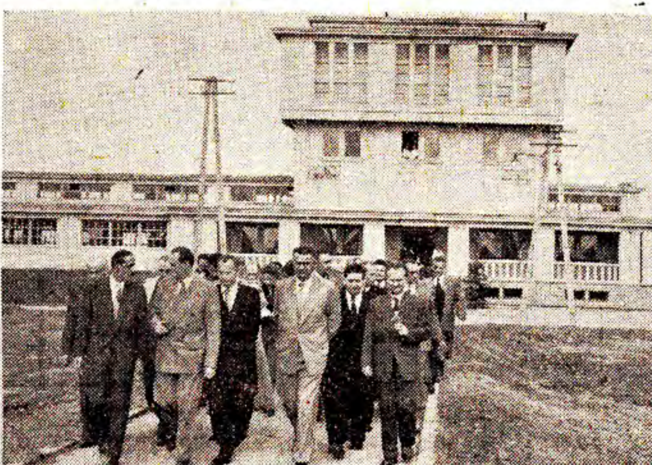
На здымку: фрагмент горада. *Фота — ЦАФ*

22 ліпеня жыхары горада Лодзі атрымалі сваю тэлевізійную станцыю.

На здымку: інжынер Рыбарчык і інжынер Клёмба пад час мантажу апаратуры.

ЦАФ — Фота Красько.

22 г. месяца жыхарам Шлёнска здадзены найвялікшы ў краіне водны басейн у Гачайкавіцах.

На здымку: намеснік Старшыні Рады Міністраў Пётр Ярашэвіч і запрошаныя госці наведваюць водны запруд у Гачайкавіцах. *Фото — ЦАФ*

Працяг са стар. 1.

Было гэта ў Крупіцах

лежна пакараны. Загадаў таксама неадкладна звольніць арыштаваных.

У першыя дні жніўня 1920 года, па традыцыі, сяляне Семятыцкай гміны пачалі масава ствараць Сялянскія Рады. Дэлегаты гэтых Рад на З'ездзе ў Семятычах выбралі Гмінную Сялянскую Раду. Услед за Семятычамі пайшлі Мілейчыцы і Мельнік. Рады адразу разгарнулі шырокую дзейнасць. Праведзена інвентарызацыю панскіх маёнткаў (згодна з дырэктывамі ТКРП) і падрыхтавана падзел зямлі паміж парабкаў, беззямельных і малазямельных . Супраціўлення не было амаль ніякага бо паны ўцяклі разам з Пілсудскім, а «панскія сабачкі» — кулакі не адважваліся супраціўляцца. Хуткімі тэмпамі разгортвалася дзейнасць органаў

Нажаль нядоўга працягвалася ўлада Сялянскіх Рад. Наступленне Чырвонай Арміі пад Варшавай было адбіта — у Беласточчыну разам з войскамі Пілсудскага, вярнуліся памешчыкі. Пачаліся рэпрэсіі і арышты сялянскіх дзеячоў. Сігарскі — старшыня Семятыцкай Рады — выехаў у Савецкі Саюз. Далінскага з Рагоўкі і некалькіх іншых арыштавалі буржуазныя ўлады, зняволіваючы ў турме...

Сягоння, пасля 36 гадоў, сяляне Беласточчыны ўжо 12 гадоў дапамагаюць рабочаму класу ажыццяўляць пастулаты народнай улады. У Крупіцах, Рагоўцы і іншых вёсках, у якіх 36 гадоў таму, сяляне стваралі народную ўладу — сёння будуецца соцыялізм, існуюць тут і штораз шпарчэй развіваюцца сельскагаспадарчыя кааператывы. Гэта, за што 36 гадоў таму змагаліся бацькі, сёння іх сыны і дочкі ажыццяўляюць. І хаця яшчэ не ўсё адбываецца добра, уладжана, хаця яшчэ на шляху развіцця становяцца шматлікія цяжкасці, — бачаць, што іх жыццё з кожным годам багацейшае і радаснейшае.

Г. МАТЭЙЧУК.

Усякая ўсячына

Лічбы і выказванні

Нядаўна мінула 8 гадоў ад моманту ўвядзення так званага надзвычайнага становішча на Малаях Пачаўся 9 год вайны, якую вядуць брытанскія каланізатары супроць нацыянальна - вызваленчага руху малайцаў. Вось некалькі лічб, якія публікуем з лонданскай газеты «Дэйлі Уоркэр».

У ваенных аперацыях на Малаях удзельнічае 30 000 брытанскіх салдатаў і 100 000 узброенай паліцыі Дагэтуль загінула 1.500 салдатаў а 2 000 паранена З малайскага боку загінула многа тысяч змагароў за свабоду

Не лічачы ўжо вайсковых выдаткаў англійскі ўрад штогод прызнаачае 68 000.000 фунт-стэрлінгаў на гэтую вайну Грошы сыскваецца з брытанскіх падаткаплацельшчыкаў

Апроч гэтага, з малайскага бюджэту штогод выціскваецца звыш 30 мільёнаў фунт-стэрлінгаў пагоршваючы такім чынам і так ужо гаротнае жыццё мясцовага насельніцтва

У чыіх інтарэсах вядзецца гэтая крывавая і дарагакаштуючая вайна? На працягу апошніх пяці гадоў 13 англійскіх каўчуковых фірм на Малаях, выплаціла дывідэнды ў колькасці ад 61 да 265 працэнтаў Найвялікшай з іх, з'яўляецца вядомая фірма Дунлапа да якой належыць большасць плантацый малайскага каўчуку. Гадовы абарот гэтай фірмы складае лік 302 мільёнаў фунт-стэрлінгаў, а чысты даход... аж 17 мільёнаў Таму нічога дзіўнага, што гэтая фірма трымае ўласныя ўзброеныя атрады, якія ахоўваюць інвестыцыі фірмы ад малайскага нацыянальна - вызваленчага руху

Аперацыя сцізорыкам

Газета «Оэстаррайхішэ Фолькштымэ» паведамляе, што адзін лекар у Сіднеі (Аўстралія) для 25 гадовай жанчыны зрабіў аперацыю сцізорыкам, таму што было ўжо за позна перавезці яе ў шпіталь, а напагатове не меў хірургічных прыладаў Дзякуючы небываламу вопыту ўдалося яму своечасова дастацца да сэрца, якое ўжо замірала і робячы масаж, вярнуць яго да жыцця

Нажаль аднак гэтакі стан доўга не ўтрымаўся і пасл 24 гадзін пацыентка памерла.

Халодныя эканамічныя вятры

Амерыканскі штотыднёвік «Н'юсуік» у адным са сваіх каментарыяў, піша:

„Доўгачаканае лета дапамагло еўрапейцам забыць пра мінулую цяжкую зіму Аднак эканамічныя вятры на кантыненце і ў далейшым халодныя Ад Ліверпуля (Англія) па Ліворна (Італія) інфляцыя вісіць у паветры (У Англіі інфляцыя з'яўляецца ўжо фактам Даходы прадпрыемцаў у параўнанні з 1946 годам павялічыліся амаль удвая ў той час, калі прадукцыя ўзрасла ўсяго толькі на 30 прац Цяпер кожная сям'я на штодзённыя пакупкі мусіць выдаткоўваць на адну чацвертую больш грошай ніж у 1950 г. На працягу апошніх 12 месяцаў значна ўзраслі ўсе цэны — ад ліку за карыстанне тэлефонам аж па білеты ў тэатр Папросту кажучы, тысячы лонданцаў былі вымушаны пакінуць курыць Каб паслаць сына ў вышэйшую навучальную ўстанову, — бацькі вымушаны штогод выдаткоўваць 400 фунт-стэрлінгаў г зн два разы больш ніж да вайны За адзін фунт цяпер англіец атрымлівае на адну трэцюю менш тавараў чым у 1950 годзе

У Францыі цэны безупынна павялічваюцца Напрыклад індэкс гуртовых цэн ад снежня мінулага года ўзрос са 137,7 да 142,3 прац (1949 год — 100 прац) Найбольш узраслі цэны на гародніну і саларіну Апроч гэтага, з прычыны вайны ў Алжыры французская гаспадарка апынулася ў яшчэ болей цяжкім становішчы.

Голыя жанчыны і... ільвы

Права мацнейшае ад ільвоў Давялі гэтага дзве маладыя жанчыны з Нотынгам (Англія) Як паведамляе «Оэстаррайхішэ Фольксштымэ», выступалі яны голымі разам з ільвамі ў адным з цыркавых нумараў.

Але ў Англіі існуе дзіўны закон: на сцэне ці арэне можна выступаць голым толькі тады, калі не робіцца ніякага руху ані жэста. Такім чынам, дзве голыя жанчыны нерухома стаялі на пастаментах у клетцы з ільвамі 30 чэрвеня г г. у час спектакля адзін з ільвоў кінуўся на ўтаймавальніка, параніў яго і пачаў бушаваць па клетцы Пасля некалькімінутнай барацьбы, утаймавальніку ўдалося пакарыць звяра. Пад час гэтых грозных хвілін, голыя жанчыны стаялі непарушна, не маргнуўшы нават вокам. Як відаць, больш баяліся права ніж ільва...

ЗША прымушана да вывядзення сваіх войск з Ісландыі, а Англія мела ліквідаваць свае базы на Цэйлоне. *(З друку)*

Без подпісу

З Савецкай БЕЛАРУСІ

Шырокае будаўніцтва вядзецца ва ўсіх гарадах рэспублікі. — Новы жылы дом на Камсамольскай вуліцы горада Гомеля

Мінеральныя воды ў Беларусі

У Інстытуце геалагічных навук Акадэміі навук БССР праведзены даследаванні каштоўных мінеральных вод, адкрытых у поўднёвай частцы „Палесся" Беларускай канторай разведачнага бурэння

У адрозненне ад раней вядомых у рэспубліцы вод яны вызначаюцца значным утрыманнем серавадарода і высокай тэмпературай, якая пры самавыліванні на паверхню дасягае 42—45 градусаў. Як мяркуюць геолагі, запасы іх значныя.

Па-свойму саставу, як паказалі даследаванні, яны аналагічныя вядомым водам Мацэсты. Мясцовасць, дзе яны адкрыты, мае багатую і прыгожую прыроду. Тут многа сасновых бароў і дуброў, што адкрывае перспектывы для арганізацыі бальнеалагічнага курорта.

У рэспубліцы ўжо выкарыстоўваюцца воды раду мясцовых мінеральных крыніц. Нядаўна ў эксплуатацыю ўступіла водалячэбніца Мінскай абласной бальніцы, на тэрыторыі якой пабураны дзве шчыліны з вадой тыпу Старай Русі і Друскенік. Прымяняецца таксама для лячэбных мэт мінеральная крыніца ў Бабруйску

(БЕЛТА)

Дыпломныя работы студэнтаў знаходзяць практычнае прымяненне

ГОРКІ (Магілёўская вобласць) (БЕЛТА). У Беларускай ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга сельскагаспадарчай Акадэміі закончылася абарона дыпломных праектаў. У адрозненне ад мінулых год усе студэнты — выпускнікі свае дыпломныя работы прысвяцілі пытанню канкрэтнай эканоміі калгасаў, соўгасаў і МТС.

Дыпламанты кафедры землеўпарадкавальнага планавання, напрыклад, распрацавалі новыя праекты размяшчэння вытворчых цэнтраў для калгасаў Горацкага раёна і рада сель асарцелей Магілёўскай, Брэсцкай і Гродзенскай абласцей. Зыходзячы з мясцовых умоў, кожны праект прадугледжвае будаўніцтва двух гаспадарча-вытворчых цэнтраў калгаса з поўнай механізацыяй працаёмкіх работ у жывёлагадоўлі. Вызначаны прыфермскія ўчасткі, найкарацейшы шлях падвозу кармоў і вывазкі на палі, выгану статку на пашу і іншыя мерапрыемствы, якія ўдвая скарачаюць затраты працадзён на доглядзе жывёлы. Гэтыя праекты адобраны механізатарамі і многія калгасы Горацкага раёна пачалі па іх будаваць вытворчыя цэнтры.

Высокую ацэнку і практычнае прымяненне маюць дыпломныя работы студэнтаў — гідрамеліяратараў. Выпускнік Нікалай Фёдараў распрацаваў праект водазабеспячэння і каналізацыі раённага цэнтра Асіповічы. Замест раз розненных сістэм тут будуць узведзены агульнагарадская вадзяная і каналізацыйныя сеткі. Гэта дазволіць у два з палавінай разы знізіць сабекошт кубаметра вады.

У гэтым годзе выпускнікі Акадэміі распрацавалі каля 200 дыпломных праектаў. Большасць іх перадаецца для практычнага прымянення ў народнай гаспадарцы.

Сто мільёнаў рублёў на авансаванне ільнаводчых калгасаў

У гэтым годзе калгасы рэспублікі расшырылі пасевы ільну ў параўнанні з мінулым годам на 79 тысяч гектараў. Яны размешчаны на лепшых папярэдніках. Плошчы добра апрацаваны і ўгноены. Многія сельгасарцелі перайшлі на суцэльныя гатункавыя пасевы.

Прайшоўшыя дажджы садзейнічаюць хуткаму развіццю раслін. Усюды пачаўся догляд пасеву. Калгасы вядуць прапolку і хімічную апрацоўку іх. Багатыя віды на ўраджай дазволілі закантрактаваць ільнавалакна і семя значна больш леташняга. Ільнаводчым калгасам выдаюцца грашовыя авансы. У лік кантрактацыі ільнопрадукцыі сельгасарцелі рэспублікі атрымаюць звыш ста мільёнаў рублёў, больш 17 тысяч тон пшаніцы, а таксама алей, макух і цукар.

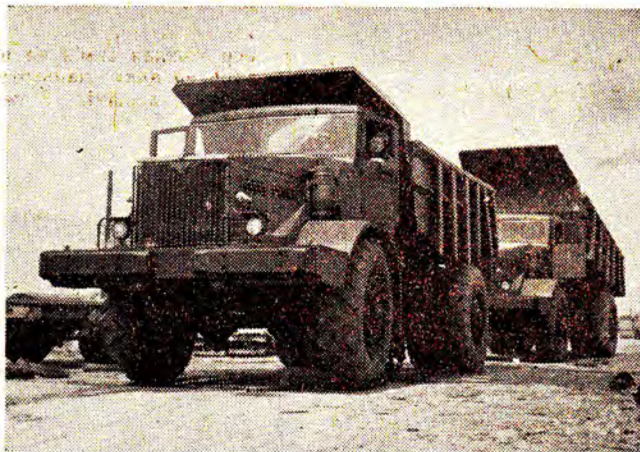
(БЕЛТА)

Новыя прадпрыемствы ў Маладзечна

На заходняй ўскраіне горада завершана будаўніцтва галоўнага вытворчага корпуса швейнай фабрыкі. Узводзяцца завод жалезабетонных канструкцый, металазавод і рад іншых прадпрыемстваў.

Закладзен фундамент галоўнага корпуса рамонтна - механічнага завода. На будаўніцтва гэтага прадпрыемства будзе выдаткавана 25 мільёнаў рублёў. Завод разлічан на рамонт аўтамабільных і трактарных матораў, стацыянарных рухавікоў, электрасілавога абсталявання, станкоў, выраб запасных дэталей.

Цяпер у Маладзечна будуецца 22 прадпрыемствы. Увод іх у дзеянне і рэканструкцыя дзеючых прадпрыемстваў горада дазволяць да канца пяцігодкі павялічыць выпуск прамысловай прадукцыі больш чым у пяць разоў.

Магутны 25-тонны самазвал МАЗ—525 спраектаваны канструктарамі Мінскага аўтазавода, знайшоў шырокае ўжыванне на будаўніцтве Волга — Данскога канала, Куйбышэўскай і Сталінградскай гідраэлектрастанцыі і на многіх іншых будоўлях СССР. Цяпер калектыў канструктараў аўтазавода працуе над стварэннем новых тыпаў машын: 40—50-тонных самазвалаў, магутных цягачоў прычэпаў і поўпрычэпаў.

Калгасы набываюць лакамабілі

ПАРЫЧЫ. — На цэнтральнай сядзібе калгаса «Сацыялістычны шлях» устаноўлен 75-сільны лакамабіль. Ён прыводзіць у рух млын, пілараму, гантарэзны станок. Цяпер ва ўсіх трох вёсках, што ўваходзяць у склад калгаса, пастаўлены слупы і падвешана электралінія. Брыгада мантажнікаў робіць праводку ў дамах калгаснікаў і культурна - бытавых памяшканнях. Хутка лямпачкі Ільіча загарацца ў дамах хлебаробаў, рабочых і служачых Першай Парыцкай МТС, у сельскім клубе, дзіцячым доме, сярэдняй школе.

Набыў і ўстанавіў лакамабіль магутнасцю ў 38 конскіх сіл калгас «Чырвоная зорка». З пускам у работу лакамабіля пачала працаваць піларама. У бліжэйшыя дні ў дамах калгаснікаў загарыцца 300 электралямпачак.

125-сільны лакамабіль устанаўліваецца ў сельгасарцелі «Шлях да комунізма». Ён будзе выкарыстан для электрыфікацыі шасці населеных пунктаў, прывядзення ў рух пілорамы і механізацыі працаёмкіх працэсаў на жывёлагадоўчых фермах.

Лакамабілі набылі таксама калгасы імя Леніна Краснаўскага сельсовета, імя Карла Маркса і іншыя.

Анатоль Астрэйка

ПЕСНЯ

Ой, чаго я сохну,
Ой, чаго я вяну?
Прыдзе вечарочак —
На каго я гляну?

Сосны мае, сосны,
Родныя бярозы,
Мілы мой паедзе
Мне пакіне слёзы

Я слязой дзявочай
Вымыю даліну,
Ой, чаму-ж ты, любы,
Ды мяне пакінуў?

Ці рабіць не ўмею,
Ці сама няўдала,
Ці цябе, хлапчына,
Я не так кахала?

Сосны мае, сосны,
Родныя бярозы,
Мілы мой паедзе,
Мне пакіне слёзы.

ПРУЖАНЫ

На семдзесят трэцім кіламетры ад Брэста пасажырскі аўтобус крута паварачвае ўлева. Асфальтаванае шасэ стужкай ўецца па лясістых курганах і лагчынах. Па баках узнімаюцца ўвышыню тонкія сосны, пападаюцца і бярозы. Потым пейзаж мяняецца: справа і злева раскінуліся прасторы калгасных палёў. Кароткая астаноўка на ст. Аранчыцы, затым у Слабудцы, а адсюль ужо рукой падаць да Пружан. Горад паяўляецца неяк нечакана.

Пружаны — старажытны беларускі населены пункт. 9 жніўня 1698 года тут спыняўся Пётр I, калі вяртаўся ў сталіцу Расіі з падарожжа па Заходняй Еўропе. Пружаны ўпамінаюцца ў летапісе Поўночнай вайны (1700—1721 гг.) і ў гісторыі Айчыннай вайны 1812 года.

Вось што расказвае аб нядаўнім мінулым Пружан, што адносіцца да перыяду панавання буржуазнай Польшчы, мясцовы старажыл старшы бухгалтар раённага аддзела сацыяльнага забеспячэння, дэпутат гарадскога Совета дэпутатаў працоўных Сямён Іванавіч Салтруковіч:

— Адарваныя ў 1921 годзе ад сваёй маці-Радзімы, Пружаны, як і іншыя гарады і населеныя пункты Заходняй Беларусі, прыйшлі ў поўны заняпад. Насельніцтва, у асноўным земляробы і дробныя рамеснікі, невыносна пакутавала ад насілля памешчыкаў, кулакоў і купцоў. У горадзе адсутнічала прамысловасць, калі не лічыць саматужнай гаршэчнай вытворчасці. У навучальных установах якіх было вельмі нямнога, платнае навучанне вялося выключна на польскай мове.

У гады Вялікай Айчыннай вайны Пружаны, як і большасць населеных пунктаў раёна, моцна пацярпелі ад часовага гаспадарання фашысцкіх захопнікаў. Гітлераўцы спалілі сотні дамоў, разбурылі і разграбілі школы, усе культурна - бытавыя ўстановы, электрастанцыю, маслазавод і іншыя прадпрыемствы, створаныя да вайны. Тысячы чалавек былі растраляны, многія ўгнаны ў рабства. 17 ліпеня 1944 года доблесная Савецкая Армія, разграміўшы фашысцкія полчышчы, вызваліла Пружаны.

Цяпер Пружаны — адзін з буйных раённых цэнтраў Брэсцкай вобласці. Прадпрыемствы мясцовай прамысловасці і прамысловай кааперацыі, аснашчоныя першакласнай айчыннай тэхнікай, выпрацоўваюць для насельніцтва добротную мэблю, швейныя вырабы, усемагчымыя прадметы хатняга ўжытку. Ёсць у раёне два спіртзаводы, некалькі прадпрыемстваў будаўнічых матэрыялаў. На ўсіх прамысловых аб'ектах з кожным годам удасканальваюцца тэхналагічныя працэсы, што дае магчымасць нястомна павышаць прадукцыйнасць працы, зніжаць сабекошт выпускаемай прадукцыі. План 1955 года калектыў маласырзавода выканаў за дзесяць месяцаў, за шэсць месяцаў гэтага года — на 110 працэнтаў. Шырокай вядомасцю карыстаюцца лепшыя работнікі вытворчасці — токар райпромкамбіната Фёдар Егараў, сталяры Канстанцін Субота, Лаўрэнцій Жвалікоўскі і іншыя, якія выконваюць штомесячныя заданні.

У раённым цэнтры — шырокая сетка навучальных устаноў. Працуюць тэхнікум па механізацыі сельскай гаспадаркі, школа медыцынскіх сясцёр. У лепшых будынках райцэнтра размешчаны тры сярэднія школы і вячэрнія школы рабочай моладзі, у якіх навучаецца каля двух тысяч дзяцей, а таксама юнакоў і дзяўчат, занятых на вытворчасці. У двух дзіцячых дамах выхоўваецца звыш 200 сірот. Ім створаны ўсе ўмовы для набыцця ведаў і працоўных навыкаў, усебаковага развіцця сваіх здольнасцей.

Для культурнага адпачынку ў распараджэнне працоўных прадастаўлены добраўпарадкаваны кінотэатр, некалькі клубаў, тры бібліятэкі, прыгожы будынак раённага Дома культуры з глядзельнай залай на 500 чалавек і пакоямі для заняткаў гурткоў мастацкай самадзейнасці. На сцэне Дома культуры часта выступае Брэсцкі драматычны тэатр імя Ленінскага комсамола Беларусі, артыстычныя сілы іншых гарадоў, а таксама самадзейныя калектывы.

У Пружанах працуюць бальніца, паліклініка, зубалячэбніца, тубдыспансер і іншыя медыцынскія ўстановы. Няспынна павялічваецца гандлёвая сетка. Нядаўна ўступіў у эксплуатацыю спецыялізаваны магазін па продажу абутку. Пабудаван такі-ж магазін гаспадарчых тавараў. Побач з калгасным рынкам будуецца камбінат бытавога абслугоўвання. У трох магазінах і двух ларках райцэнтра прадаецца літаратура.

Працоўныя Пружан любяць свой родны горад, аддаюць многа сіл і энергіі таму, каб зрабіць яго яшчэ больш упарадкаваным. У адказ на заклік працоўных гор. Барысава, рабочыя і служачыя райпромкамбіната, арцелі «Прагрэс», рамбудканторы і іншых прадпрыемстваў у асеннія месяцы мінулага года правялі сур'ёзныя работы па ўпарадкаванню вуліц Млынарнай і Забродскай. На вуліцы Комуністычнай высаджана 250 дрэў. У прайшоўшым годзе поўнасцю асвоены бюджэтныя сродкі на капітальны і бягучы рамонт жылля, мастоў, маставых і тратуараў. Сіламі працоўных абсталяван басейн, у цэнтры горада разбіт вялікі сквер.

Але, ганарачыся сваімі поспехамі ў гаспадарчым і культурным будаўніцтве, працоўныя горада не закрываюць вочы і на яўныя недахопы. На асобных прадпрыемствах райпромкамбіната ўсё яшчэ нізкая прадукцыйнасць працы, не выконваюцца планы па выпуску валавой прадукцыі. Яшчэ далёка не поўнасцю выкарыстоўваюцца магчымасці ў справе жыллёвага будаўніцтва і добраўпарадкавання горада.

Натхнёныя гістарычнымі рашэннямі XX з'езда КПСС, пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі працаўнікі Пружан рашуча змагаюцца за далейшае развіццё эканомікі і культуры свайго горада, за ператварэнне ў жыццё Дырэктыў з'езда.

А. СВЯРГУН
старшыня выканкома горсовета

„Слаўны" чалавек

Аляксея Чурака ведаюць не толькі ў вёсцы Арэшкава (Гайнаўскі павет). Добра яго ведаюць і ў суседніх вёсках. Ён у сваёй мясцовасці „слаўны" чалавек. Бяда толькі ў тым, што „слава" яго няслаўная, не харошая, дрэнная, якая ганьбіць годкасць чалавека.

Жыхары Арэшкава пераконвалі мяне, што Аляксея можна сёння пакрыўдзіць, а на заўтра сказаць „пастаўлю табе за гэта гарэлкі", дык усё ў парадку.

Аляксей Чурак, як сцвярджаюць сяляне ў Арэшкаве часта марыў аб тым, каб быць самым важным у вёсцы і самым разумным. Хацелася яму вельмі камандаваць моладдзю і быць паважаным сярод дзяўчат. Але камандаваць моладдзю Аляксею не хапала тактоўнасці і паважання. У гэтым не дапамагла яму нават фізічная сіла якой у сябе ён меў і мае вельмі многа. Моладзь не пыталася яго калі і дзе зрабіць танцы, калі і як пагуляць. І гэта гневала Аляксея, таму ён і разганяў моладзь з танцаў, якія былі сарганізаваныя без яго ведама, узнімаў авантуры і хуліганіў. І вось за гэта, Аляксей даставаў часам па шыі ад моладзі.

Сіла Аляксею не дапамагала здабываць павагу сярод хлопцаў і дзяўчат. Дапамагала яна толькі здабыць маладую дзяўчыну К. Ён яе страшыў сваёю сілаю, калі яна не хацела каб ён да яе хадзіў. К. баялася супярэчыць гэтаму дужаму і нахальнаму чалавеку. Праз нейкі час у К. нарадзілася дзіцё. Праз год яна зноў спадзявалася другога дзіцяці. К. вельмі прасіла Аляксея каб ён урэшце ажаніўся з ёю. Яна як кожная жанчына, хацела быць маткай, хацела, каб яе дзіцё расло пад чуллівым вокам маці і бацька. Але Аляксей таксама, як і папярэдне адкладваў справу жаніцьбы на далей. Няшчасная К., тайком нарадзіла дзіцё плачучы задушыла яго і схавала ў клуні. За гэта папала ў турму.

Цяпер яна ўжо дома. Аляксей, як сцвярджаюць жыхары Арэшкава, зноў да яе ходзіць.

Пад час гутаркі з Аляксеям я задаў яму пытанне „скажыце мне, калі вы будзеце жаніцца з К.? Аляксей не чакаў ад мяне такога пытання. Не ведаў што адказаць.

— Гэта таварыш, мая справа, гэта ўжо калі я захачу — нервова адказаў Аляксей.

— Але вы член партыі: і ці ў вашых адносінах да дзяўчыны ёсць хоць трохі партыйнасці, чалавечай сумленнасці?

Сялян з Арэшкава таксама хвалюць справы несумленнай грамадскай дзейнасці Аляксея Чурака. Трэба сказаць, што ён праяўляе нейкую актыўнасць у грамадскай дзейнасці. Аднак разам з гэтай грамадскай дзейнасцю праяўляецца яго несумленнасць, жаданне асабістай карысці. Вось адзін прыклад. Ён з'яўляецца ОРМО-оўцам, не дапускае каб сяляне раскрадалі лес. Але гэта робіць вельмі несумленна. Выходзіць на дарогу і сялян прымушвае везці крадзеныя дровы на свой падворак.

У большасці выпадкаў гэтыя дровы застаюцца для Аляксея Чурака. Аб гэтым ведаюць сяляне Арэшкава і ім вельмі не падабаецца, што Аляксея ніхто не карае за яго несумленную дзейнасць.

— Ведаеце, аб гэтым аж брыдка казаць, але так было, ды і яшчэ цяпер так ёсць — гаворыць сакратар Прэзідыума ГРН,—за што Аляксею і тым, з кім ён п'е гарэлку, у Гайнаўцы больш вераць, чым напрыклад мне з Прэзідыума.

Чаму так дзеецца? Чаму Аляксей Чурак, які з'яўляецца членам партыі да гэтых пор ганьбіць імя члена нашай слаўнай партыі? Чаму ў яго дзейнасці і ўчынках няма нічога партыйнага. Чаму партыйная арганізацыя ніколі не высунула справы Чурака, яго маральнага абліччa на партыйным сходзе? На гэтыя запытанні не ведае што адказаць і былы сакратар партыйнай арганізацыі тав. Леўчук і сучасны сакратар грамадскага камітэта партыі ў Арэшкаве тав. Парфенюк.

Як відаць партыйнай арганізацыі не хапала самастойнасці, яна не імкнулася каб у радах партыі былі людзі, якія могуць прыкладам служыць для беспартыйных як у сумленнай грамадскай дзейнасці так і ў асабістым жыцці.

Павятовае праўленне ЗСХ у Гайнаўцы таксама чамусці вельмі верыць Аляксею Чураку. Як сцвярджаюць жыхары вёскі ў тым ліку і сакратар Прэзідыума ГРН і сакратар грамадскага камітэта партыі ў Арэшкаве, што Аляксея ніхто не выбіраў старшынёю грамадскага ЗСХ, а проста Павятовае ЗСХ без парады людзей даверыла яму гэтую функцыю. Сакратар Павятовага праўлення ЗСХ тав. Лемеш гаворыць, што Чурак найлепшы ў павеце іх дзеяч, што яны прапанавалі ўзнагародзіць яго залатым крыжам за яго вялікую грамадскую дзейнасць.

На пленуме ЗСХ у Гайнаўцы па ініцыятыве Павятовага праўлення выбралі нават Аляксея дэлегатам на З'езд ЗСХ у Варшаву.

Таварышы з Ваяводскага праўлення ЗСХ пастанавілі Аляксея паказаць у „Беластоцкай газеце". Прайшло некалькі дзён і ў „Беластоцкай газеце" былі апісаны заслугі Аляксея Чурака і змешчан яго здымак.

Сялянам з вёскі Арэшкава, а нават з суседніх вёсак было вялікай нечаканасцю, што пра Аляксея пішуць як аб старшыні Грамадскага ЗСХ і, што ён многа мае заслуг у гэтай арганізацыі.

Чаму апінія людзей з грамады Арэшкава не супадае з апініяй павятовых улад.

А вось чаму. Павятовыя ўлады не размаўляюць з людзьмі, яны адарваны ад сялян.

Павятовыя ўлады адарваны і ад Прэзідыума ГРН і ад грамадскага камітэта партыі і ад членаў ЗСХ.

І гэта з'яўляецца крыніцай зла. А зло трэба як найхутчэй ліквідаваць.

М. ХМЕЛЕЎСКІ

Курс рускай мовы

Курс рускай мовы II-га разраду для працаўнікоў Ваяводскага праўлення ТПП-Р у Беластоку. Курс ахапіў 100 урокаў-гадзін. Сістэматычна ўдзельнічала ў ім 22 асобы.

Урокі праводзіла гр. Марыя Белецкая. Курс закончыўся 2.VII. г. г. урачыстым экзаменам. Выдатную адзнаку атрымала 13 асоб.

На здымку: курсанты з атрыманымі ўзнагародамі.

Фото — В. Касакоўскі

Аб простых формах каапераціі ў Дамброўскім павеце

У Беластоцкім ваяводстве ўсё больш развіваюцца простыя формы кааперацыі. Арганізоўвуюцца новыя апрацоўвачныя гурткі, гурткі па апрацоўцы сенажаці, машынныя суполкі і г. д.

У гэтым годзе ў Дамброўскім павеце сарганізавана 26 груп узаемадапамогі і 13 гурткоў па апрацоўцы сенажаці.

Самым актыўным з'яўляецца гурток у Гарасімавічах, які згуртоўвае толькі трох гаспадароў, а апрацаваў 40 гектараў сенажацяў. Арганізатарамі яго з'яўляюцца Уладыслаў Гедзінскі, Браніслаў Кавальчук і Міхась Кулак. Дзякуючы актыўнай працы і ўжыванню новых металаў. — збор сена ў гэтым годзе значна павялічыўся.

Апрача таго існуюць 4 гурткі па апрацоўцы зямлі, напрыклад гурток у Канюшках, які згуртоўвае 6 членаў. Злучылі яны сваю зямлю аб плошчы 22 гектараў і цяпер супольна апрацоўваюць, збіраюць плады, а падзел адбываецца паводле працы кожнага з іх.

А. О.

На працягу 3 год — 7 цялят

★

Здавалася-б што гэтая карова такая самая, як і іншыя. Аднак яна, можна сказаць выдатніца. На працягу 3 год прывяла 7-ра здаровых цялят.

І так у 1954 г. прывяла 2-е, у 1955 г. — 3-е, а ў сёлеташнім зноў 2-е.

★

На здымку: гр. Адам Вышынскі з вёскі Паніcе. Аўгустоўскага павета, з каровай выдатніцай. *Фото — І. Рыбінскі*

Некалькі пытанняў развіцця авечкагадоўлі ў Беласточчыне

Беласточчына ў галіне развіцця авечкагадоўлі займае адно з першых месц у Польшчы. Ужо некалькі стагоддзяў назад спрыяючыя прыродна - геаграфічныя ўмовы і патрэбы мясцовага насельніцтва ў мясе, а таксама ў шкуры і воўне, з якіх рабілася зімовая вопратка, выклікалі неабходнасць гадоўлі вялікай колькасці авечак.

У перыяд узнікнення і развіцця тэкстыльнай прамысловасці (30—40-выя гады XIX-га стагоддзя) пагалоўе авечак значна ўзрасло. Большая частка суконных фабрык Беластока, Міхалова, Супраслі, Васількова і другіх гарадоў працавала на мясцовай воўне. Непасрэдная блізкасць гэтых прадпрыемстваў, стварыла ў сялян добрую прывычку, няспыннага імкнення да павялічэння колькасці пагалоўя жывёлы. Не глядзячы на вельмі нізкую рыначную цану воўны, на працягу ўсяго міжваеннага дваццацігоддзя колькасць авечак не паменшылася.

Пасля вызвалення не глядзячы на страты, якія былі прычынены акупантамі, авечкагадоўля пачала зноў хутка развівацца і ўжо ў канцы 3-х гадовага плана ўстанаўлення народнай гаспадаркі Польшчы пагалоўе авечак у Беластоцкім ваяводстве нават узрасло на 10 прац. у параўнанні да 1938 года. Асабліва буйны ўздым наступіў у поўднёва - усходніх і ўсходніх паветах Беласточчыны (Гайнаўскім, Бельскім, Семятыцкім, Беластоцкім, Міхалоўскім, Сакольскім), якія маюць многа, але дрэнных выганаў, марэнных узгоркаў, хмызнякоў, пакінутых мала ўраджайных глеб і т. п.

Аднаасобніцкая гаспадарка не дае магчымасці правесці падлік авечак у ваяводстве. У сярэднім на кожных 100 гектараў гаспадарчых угоддзяў гадуецца не менш 150—200 авечак, гэта значыць амаль у два разы больш, чым да першай і на 40—60 прац. больш, чым да другой сусветнай вайны.

Колькасць авечак можна было-б яшчэ значна павялічыць, калі-б хутчэй асушаліся балоты ва ўсіх паветах, калі-б мясцовыя працаўнікі сельскагаспадарчых аддзелаў Рад Народовых і веттэхнікі менш увагі ўдзялялі папярковай рабоце, а больш — распаўсюджванню перадавога вопыту ў галіне авечкагадоўлі, каб больш праводзілі гутарак аб карысці, якую дае гэта гадоўля сялянам і нашай тэкстыльнай прамысловасці.

Апошнім часам на тэрыторыі ваяводства праводзіцца праца па палепшанню пароднасці мясцовай авечкі «вжэсоўкі» шляхам скрыжоўвання яе з лепшай у свеце породай «футравай раманаўскай авечкі».

Нядаўна ўведзена выгадная сялянам замена паставак, мясавоўнай, арганізаваны асобныя магазіны пакупкі і натураабмену, устаноўлены прэміі лепшым авечкагадоўцам і гэтак далей. Усё гэта стварае вялікую матэрыяльную зацікаўленнасць і безумоўна выдатна дапаможа ў развіцці авечкагадоўлі.

Аднак праводзімы ў апошнія гады падзел на хутары, на роўні з яго дадатнымі старанамі (ліквідацыя церазпалосіцы аб'еднанне зямлі ў адзіны ўчастак і т.п.), мае адмоўны ўплыў на развіццё авечкагадоўлі. Хутаране апынуліся пазбаўленымі агульных выганаў для авечак. Выдзеленая агульнавясковая паша для буйнай жывёліны не можа быць рацыянальна выкарыстана як выган для ўсёй жывёлы. Буйная жывёла патрабуе сачыстых кармоў — нармальна або ізбыткава ўвільгатненых, а авечкі любяць сухія выганы і значныя прасторы для руху. Безупынна перамяшчаючыся авечкі знішчаюць добры травастой, прычыняючы шкоду другой жывёліне. Таму сяляне многіх вёсак змяншаюць колькасць авечак, што вельмі непажадана. Значная частка хутаран, якая вядзе адасобленую гаспадарку займаецца авечкагадоўляй, арганізуючы дадатковы дагляд, што не заўсёды аплачваецца. У сучасны перыяд, пры падзеле на хутары, здаецца неабходным, побач з агульнавясковымі выганамі для буйнай жывёлы, выдзяленне такіх-жа ўчасткаў для выпасу авечак. Сюды маглі-б увайсці ўсе ўзгоркі, малаўраджайныя даліны рэк, няўжыткі, хмызнякі і другія землі, аб'еднанне якіх можа нават адпавядала-б многім «старым» хутаранам. Гэта былі-б спрыяючыя ўмовы для асваення малаўраджайных зямель.

Стварыла-б гэта трывалую кармавую базу для далейшага развіцця авечкагадоўлі

В. ЮЗВЮК

Хто вінаваты?

Могільнікамі заўжды звязаны нейкія ненатуральныя, наводзячыя жах справы. Таму людзі вельмі неахвотна наведваюць асабліва такія старыя, занядбаныя магілкі. Вось іменна такі могільнік знаходзіцца ў Семятычах, Беластоцкага ваяводства.

Між верхавінамі старых панурых дрэў шумеў маркотны, грозны вецер. Навокал драмалі кусты, зарасты, старыя нахіленыя крыжы і амаль зусім упалыя магілы У гэты дзень, (14 красавіка 1956 года) ён рабіў нейкае незвычайнае ўражанне, быццам тут мелася адбыцца нешта страшнае, пранікаючае. Было ўжо з поўдня. Між жалабных кустоў паказалася постаць маладой дзяўчыны Азірнулася, вочы яе глядзелі са спалохам, потым затрымалася быццам думаючы ў які бок пайсці Да маладых дзявочых грудзей моцна прыціскала штосьці закручанае ў пакрывала Усюды было ціха. Дзяўчына паглядзела навокал трывожным узрокам, падалася ў глыбіню могільнікавых кустоў і праз хвіліну спынілася на паміж імі знаходзячымся невялікім палетачку нагадваючым палянку. Гэтае месца паказалася ёй зусім адпаведным. На зямлю палажыла нейкі звітак потым спяшаючыся, з нервовасцю пачала выграбаць ямку Страшнае ўражанне забірала паветра. яе лоб, вочы, твар заліваліся салоным потам Адчувала стомленасць — прыслухоўвалася Калі ўжо ямка была выграбанай — пачала развіваць пакрывала. На момант паказалася маленькая галоўка, а потым цэлае агарнутае салодкім сном дзіцятка.

Збуджанае развіваннем ціхенька заплакала Дзяўчына на хвілінку быццам задумалася, але зараз ізноў пачала чым хутчэй развіваць пялёнкі, дзіцё плакала ўсё галасней Паспрабавала заткнуць яму губкі. але дарма Не застанаўляючыся ўзяла кавалак бінта і цесна завязала за шыйку дзіцяці Прыціх плач, толькі маленькія раскрытыя ножкі і ручкі ўздрыгвалі няспрытна Голае дзіцё палажыла ў ямку і як мага хутчэй засыпала пяском Спужаная сваім паступкам схапіла пялёнкі, закрунула ў пакрывала і пусцілася ўцякаць з гэтага месца Чула за сабой прыдушаны зямлёю плач дзіцяці

Зоф'я Баркоўская — гэта пажылая жанчына, якая заўсёды любіла збіраць кветкі і ўсялякія зёлы. На шчасце ў некалькі хвілін пасля здарэння яна праходзіла ля месца злачынства. Раптам нешта пачулася Ці-ж гэта самападман? Не, гэта ні праўда. Дзесьці каля яе, вельмі блізка чуўся прыдушаны голас дзіцяці.

Баркоўская скочыла ў кусты і ўбачыла свежую зямлю, побач валяліся шматкі Раскінула зямлю і дрыжачымі рукамі дастала ледзь жывое дзіцё. Выбегла з кустоў прытуляючы моцна да сябе маленства Непадалёку праходзіў Вінцук Антошук Пачала клікаць на ратунак, бо сама ад уражання не магла развязаць зацісиутага на шыйцы бінта. Чалавек быў выратаваны.

* * *

У Беластоку ля вул Свярчэўскага 6. сярод духмяных кустоў язміну, абваколены лесам, — стаіць прыгожы мураваны будынак памяшчаючы звыш 150 таксама выратаваных, выдзертых грознай смерці „пладоў кахання" Светлыя прасторныя залы, чыста пасланыя ложачкі. надта мілыя тварыкі, ствараюць ідылічны вобраз шчаслівага бестурботнага дзяцінства

Ці яны адчуваюць адсутнасць бацькоў?

У час кароткай пабыўкі нам паказалася, што цэлая абслуга разам з загадчыцай — гэта не толькі апекуны, але і.. бацькі На момант спыняемся каля дзіцяці выратаванага гр Баркоўскай

— Не, здароўе маленства нядрэннае Адчувае сябе вельмі добра — гаворыць пад час агляду доктар Ежы Станчык Дзіцятка перахіліла галоўку ў бок аб'ектыва фатаграфічнага апарата і быццам прыбіраючы позу ўсміхнулася

— Яго маці магла-б прыйсці тут будучы яшчэ ў 7 месяцы цяжарнасці, нарадзіць дзіцё не слухаючы высмейвання са стараны асяроддзя і не ўваходзячы ў калізію з правам

Чаму-ж гэтак здарылася? Задаем сабе пытанне пад час наведванняў невялікіх актаў справы ў пракуратара

У акце піша: Абвінавачваю гр К Д — жыхарку Гарнова Семятыцкі павет, працаўніцу ГРН Гарнова народжаную ў 1937 годзе за тое, што 14 красавіка 1956 г паспрабавала забойства свайго роднага сына Мар'яна душачы яго бінтам і грэбючы ў зямлю Ёсць гэта злачынства прадугледжанае артыкулам 23, параграф I у сувязі з арт 255 параграф I К К Справа будзе разгледжана Ваяводскім судом у Беластоку Далей прачытваем паказанні абвінавачанай, сведак і доктара

Акты прасякнуты панурай трагедыяй маладой дзяўчыны Хто яна была гэтая К., — несвядомы забойца свайго дзіцяці, пазбаўленая цяпер свабоды, чакаючая на прысуд

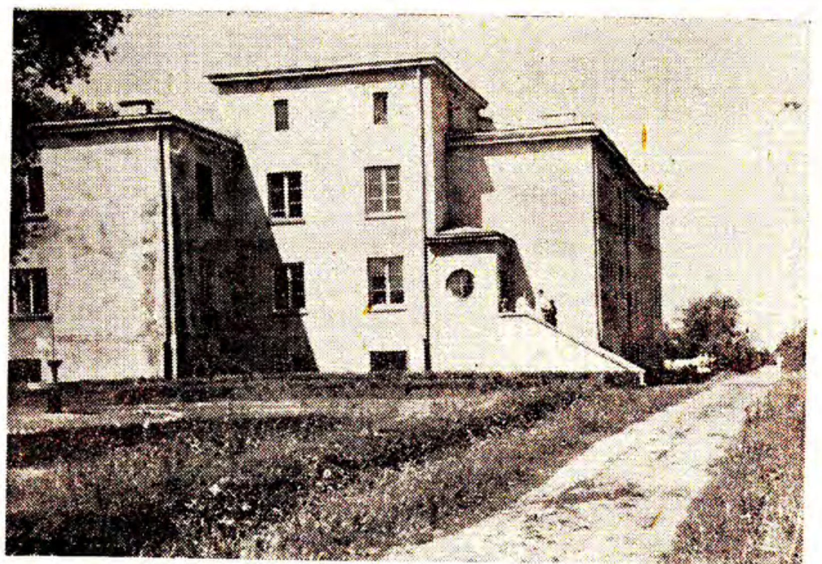
Мае 19 гадоў, прыгожая вясковая дзяўчына, скончыла Тэхнікум землеробчай механікі, працавала ў Прэзідыуме ГРН

К любіла смяяцца, спяваць песні з дзяўчатамі, хадзіць на шпацыр, гуляць, — уласна кажучы любіла ўсё тое, што толькі могуць любіць маладыя людзі Пазнаёмілася з хлопцам — пакахаліся Марылі аб супольным прыгожым жыцці ў будучыні, аб уласнай сям'і

* * *

Што-ж гэта здарылася Што перажывала маладая дзяўчына пыталі мы сябе ўжо ля турэмнай брамы — чакаючы на сустрэчу з абвінавачанай

На вялікім і пустым турэмным карыдоры пачуўся стук дзеравякаў, які разыходзіўся рэхам.

На здымку: Дзяржаўны Дзіцячы Дом у Беластоку.

Абазначаў ён прыбыццё дзяўчыны

Ці адкрые яна душу, і ці адкажа на пытанні якія так моцна нас хвалююць І вось яна Інтэлігентная, прыстойная і міма перажыцця — прыгожая. Раз у раз спазматычна ўсхліпвае

На нашыя пытанні адказвае адным стэрэатыпным сказам — я не ведаю як гэта здарылася — або зусім маўчыць. Проста неймаверна. Ці-ж яна не жанчына і не маці?

— Ці лёс дзіцяці цікавіць Вас ці не? — падыходзім іншым спосабам.

— А чаму не — адказвае з перакананнем

— А хацелі-б яго ўбачыць?

—Вельмі хацела-б Заўчасна падрыхтаваны самы моцны аргумент аказаўся недарэмным Дзяўчына доўга ўзіраецца ў здымак свайго дзіцяці зроблены падчас агляду доктара ў Дзіцячым Доме ў Беластоку

— Гэта яна вінавата... Успакоіўшыся расказвае доўгую і сумную фрагментарычную гісторыю

Зналіся яны чатыры гады Ён быў малады, прыгожы хлапец з адной вёскі Кахаліся шчыра — так як маладыя кахаюцца першы раз

Хлапец не быў багатым а да таго яшчэ і неадукаваным К таксама небагатая, але як гаварыла маці, — была „служачай" здабыла адукацыю Іменна тут пачалася драма закончаная турэмнай сеткай

Калі маці даведалася што маладыя хочуць пажаніцца — страшэнна раз'юшылася

— Не для таго цябе вучыла каб аддаць у рукі простаму мужыку як і сама, я ніколі не дазволю гэтага. Гэта немагчыма! Ён-жа неадукаваны хлопец Табе пайсці замуж сама менш за служачага, а за гэтага ніколі, хіба я жыць не буду

У кастрычніку мінулага года — кажа К калі мой каханы хлапец ішоў у салдаты — чатыры дзён пад рад выпрошвалі маткі-ліхадзея каб пазволіла нам пажаніцца Я ўжо ў трэцім месяцы цяжарнасці — сказала я маці.

— Можаш сабе сто разоў быць мне што да гэтага — усёроўна не аддам Ізноў пасыпаліся „важкія" аргументы аб адукацыі аб рознасці паміж намі

— Я аб ім забыць не магу і ўпэўнена ў тым, што ён мяне шчыра кахае далей У хаце не магчыма было вытрываць Маці грызла мяне — памагалі з'едлівыя словы суседак а больш за ўсё „сяброўак" з бюро

— Я таксама хацела-б быць прыкладнай жонкай і маткай як яны ўсе Чаму не дазволілі выйсці за каханага адзінага хлопца?...

А пасля нараджэння — асцярожна пытаем далей?

— Жанчыны з якімі ляжала ў зале супакойвалі і суцяшалі мяне Гаварылі што я буду шчасліва жыць, а дзіцё ў будучыні будзе мне памагаць... З гэткімі намерамі пайшла я ў закс, а потым...

Дзяўчына затрымалася.

— А потым што — пытаем зноў?

— Калі падумала, што зноў мушу вярнуцца ў сваю расхлушчаную вёску, да маткі, да суседак і „сябровак" — не ведаю што са мной зрабілася Не магу ўявіць як гэта здарылася Дрэнна паступіла — кажа ціха з плачам, сама аб гэтым ведаю Але ці можна разумець, што я тады перажывала Не было чалавека „ня грэшнага" які-б падаў мне руку і прамовіў людскім словам...

У змрочным турэмным карыдоры прыціх водгук дзеравякаў Скрыганула жалезная сетка.

— Хто гэтаму вінаваты — думалі мы выходзячы на вуліцу засеяную гарачымі праменнямі сонца Памыжыце трапна разважыць дагакія чытачы Што Вы пра гэта думаеце???

І. ВЕРАС

А. ОМІЛЬЯНОВІЧ

На здымку: доктар Ежы Станчык і Хрысціна Оцепляк падчас штодзённага агляду выратаванага дзіцяці.

Фото — І. Рыбінскі

З гісторыі беларускага народа

Культура перыяду феадальнай раздробленасці

Агульнасць сацыяльна - эканамічнага развіцця Русі і адзінства культурнай спадчыны мінулых стагоддзяў абумовілі адзінства старажытнарускай культуры і ў перыяд феадальнай раздробленасці Гэтае адзінства не выключала наяўнасці некаторых мясцовых асаблівасцей мовы, матэрыяльнай культуры і быту Асабліва прыкметна яны пачалі праяўляцца ў XIII — XIV ст ст пасля татара - мангольскага нашэсця і ўстанаўлення ўлады літоўскіх феадалаў у беларускіх і украінскіх землях калі дзяржаўныя сувязі паміж асобнымі часткамі Русі былі разарваны

З узмацненнем мясцовых асаблівасцей розныя часткі Русі ў перыяд феадальнай раздробленасці пачалі атрымліваць новыя лакальныя назвы, якія паступова выцяснялі ранейшыя назвы зямель і княстваў Землі Растова-Суздальская, Ноўгародская і Смаленская атрымалі назву Вялікай Русі. Землі сярэдняга Падняпроўя пачалі называцца Украінай, а заходнія вобласці Русі — Белай Руссю

Паходжанне назвы Белая Русь пакуль канчаткова не высветлена Магчыма, яна звязана з паходжаннем другой назвы — Чорная Русь Чорнай Руссю называлася тая частка заходніх зямель Русі, якая ў першай палавіне XIII ст была захоплена літоўскімі князямі (раён Гродна, Слоніма, Ноўгарадка) Паняцце «чорны» азначала стан залежнасці, падпарадкавання, процілеглы паняццю «белы», што азначала стан свабоды, незалежнасці Магчыма, што ў першай палавіне XIII ст назва Белая Русь замацавалася за той часткай заходніх зямель Русі, якія ў гэты час не былі падпарадкаваны ні татара - манголам, ні літоўскім феадалам Пазней гэтая назва пашырылася на ўсю тэрыторыю заходніх зямель Русі

Вывучэнне помнікаў культуры таго часу пераканаўча сведчыць, што Русь перыяду феадальнай раздробленасці заставалася адной з перадавых краін Еўропы.

У XII ст у многіх гарадах Русі былі пабудаваны каменныя саборы У Полацку і Віцебску захаваліся рэшткі царкоўных пабудоў таго часу ў выглядзе руін, іншыя пабудовы — цалкам, але ў некалькі скажоным пазнейшымі перабудовамі выглядзе Так, у Віцебску ёсць руіны Благавешчанскай царквы, пабудаванай у першай палавіне XII ст і разбуранай амаль дашчэнту гітлераўскімі захопнікамі Ад сярэдзіны XII ст. у Полацку захаваліся руіны Барысаглебскага і Пятніцкага храмаў Бельчыцкага манастыра, а таксама ўцалелая, праўда ў перабудаваным выглядзе, царква Спаса-Еўфрасіннева манастыра Будаўніком гэтай царквы быў выдатны полацкі майстар зодчы Іаан.

Вельмі цікавым помнікам старажытнарускай архітэктуры XII — XIII ст ст. з'яўляецца так званая Каложская царква ў Гродна, якая дайшла да нас у поўразбураным выглядзе: яе поўднёвая сцяна і частка скляпенняў абваліліся ў Нёман Падлога храма была пакрыта каляровымі маёлікавымі пліткамі. Каложская царква мела багатае ўнутранае і знадворнае ўбранне Фасад будынка быў расчлянён плоскімі паўкалонамі: на чырвоным фоне цаглянай кладкі выдзяляліся крыжы з рознакаляровых маёлікавых плітак Пры раскопках на тэрыторыі гродзенскага «дзядзінца» (крэмля) выяўлена ніжняя частка каменнага шасціслуповага храма, фасады якога былі таксама пышна ўпрыгожаны, як і Каложскай царквы Каменнымі былі ў Гродна не толькі храмы, але і вежы дзядзінца, пабудаваныя на месцы больш ранніх умацаванняў Архітэктурныя помнікі Гродна даюць падставу гаварыць аб наяўнасці гродзенскай архітэктурнай школы XII ст

„Белая вежа" у Каменцы каля Брэста.

Адзіным помнікам грамадзянскай архітэктуры перыяду феадальнай раздробленасці, які дайшоў да нас, з'яўляецца каменная вежа пабудаваная ў мэтах абароны ў другой палавіне XII ст у горадзе Каменцы (каля Брэста), так званая «Белая вежа» Ад XIV ст захаваліся руіны замкаў у Лідзе і ў Крэва

Выдатным помнікам ювелірнага майстэрства XII ст з'яўляецца крыж, які належаў Спаса-Еўфрасінневу манастыру і зроблен у 1161 г. майстрам - ювелірам Лазарам Богшай, што працаваў пры двары полацкіх князёў Гэты крыж упрыгожан каштоўнымі каменнямі і мініятурнымі малюнкамі, выкананымі шматкаляровай перегародчатай эмаллю.

У манастырах і пры буйных цэрквах перапісваліся кнігі складаліся летапісы Узорам рукапісаў гэтага перыяду з'яўляецца Тураўскае евангелле XII ст., якое захавалася да нашага часу Развіццё старажытнарускай культуры перыяду феадальнай раздробленасці, ярка адлюстравалася ў літаратуры таго часу.

Самым выдатным творам старажытнарускай літаратуры XII ст з'яўляецца «Слова аб палку Ігаравым», напісанае каля 1187 г невядомым аўтарам Гэты твор ярка рысуе становішча Русі ў канцы XII ст Апісваючы няўдалы паход ноўгарад - северскага князя Ігара на полаўцаў у 1185 г., аўтар у жывых і яркіх вобразах паказвае доблесць і адвагу рускага войска, маляўніча рысуе гаротнае становішча сваёй радзімы, бачачы прычыну яго ў феадальнай раздробленасці, якая параджала бясконцыя княжацкія нелады і аслабляла сілы Русі Аўтар «Слова», які быў гарачым патрыётам, звяртаецца з заклікам да князёў забыць узаемную варожасць і выступіць агульнымі сіламі супраць ворагаў зямлі Рускай

Развівалася ў гэты перыяд і вусная народная творчасць, якая зрабіла магутны ўплыў на аўтара «Слова аб палку Ігаравым» У цяжкія часы бясконцых княжаскіх усобіц і татарскага ярма народ захоўваў быліны аб слаўных багатырах, якія абаранялі зямлю рускую ад іншаземных нападаў У народных былінах рускія багатыры вядуць пераможную барацьбу з татарамі Гэтым народ вызначыў свае адносіны да цяжкага і ганебнага татарскага ярма У былінная творчасці таксама знайшлі адлюстраванне і напады на Русь літоўскіх феадалаў.

У XIII — XIV ст ст культура насельніцтва заходніх зямель Русі не толькі захавала сваю самастойнасць але і рабіла мацнейшы ўплыў на суседнія народнасці, перш за ўсё на літоўцаў Літоўскія феадалы, устаноўліваючы сваю ўладу ў Заходніх абласцях Русі, засвойвалі культуру мясцовага насельніцтва Так, усе дзяржаўныя акты пісаліся на рускай мове; у судовай практыцы літоўскія князі выкарыстоўвалі «Рускую Праўду», якая пазней, у XV — XVI ст ст зрабіла значны ўплыў на выпрацоўку літоўскага феадальнага законадаўства Пад уплывам князёў і баяр заходніх абласцей Русі частка літоўскіх феадалаў кідала язычаскую рэлігію і прымала праваслаўе

Расшырэнне граніц Літоўскай дзяржавы пры Ольгердзе за лік захопу новых абласцей Русі (галоўным чынам украінскіх зямель) яшчэ больш узмацніла яе ўплыў на літоўцаў

Праф. др. В. Славінскі — Беласток

Вялікія мажлівасці

У ваколіцы Міхалова, на плошчы некалькі сот гектараў знаходзіцца тарфянік Імшар. Тоіць ён у сябе вялікія патэнцыянальныя мажлівасці і навуковыя каштоўнасці. Апроч вельмі цікавай раслінасці растучай вакол возера з круглалісцёвай расянкай (Drosera rotundifola) і шматлікімі гатункамі, і markaвіднымі тарфянымі імхамі (Sphagnum sp.) на чале, апроч цікавай раслінасці на дне возера (Chara fragilis), з'яўляецца яно субстанцыяй у якой закансерваваны акружаючай тарфянік пылкі раслінасці. З пералічэнняў і дыяграм гэтых пылкоў можам адвобразіць гісторыю змен расліннага покрыва, галоўным чынам, гісторыю змен ляснога покрыва на працягу некалькіх тысяч гадоў.

Доследы стратыграфіі тарфянікоў, што да тыпаў растучай на іх раслінасці ўказваюць на тое, што былі перыяды падтаплення тарфяніку і чарговай яго асушкі. Залежала гэта ад узроўню водаў рэк.

Некалькі метравай таўшчыні паклады торфу маюць вялікую гаспадарчую вартасць. У выніку яго хімічнай перапрацоўкі можна атрымаць воск, парафін, фенол, аміяк, воцатну кіслату і метылавы спірт. З торфу можна атрымаць кардон, тканіны, фарбавальнікі і фільтрацыйны матэрыял. З торфу можна вырабляць ізаляцыйныя пліты, тарфяныя вазоны і г. д.

Тарфяныя імхі (sphagna) і ўзнікшыя паклады торфу знайшлі шырокае прымяненне ў медыцыне. Тарфяныя імхі маюць антысэптычныя ўласцівасці, а з торфу з раскладзеных тарфяных імхоў змешаных з вадой, можна атрымаць так званыя тарфяныя гразі (peloidy), якія ўжываюцца ў форме гразевых ваннаў або кампрэсаў ад розных захворванняў.

Незвычайны экземпляр расліны — юка (Ucca Chilementosa). У батанічным садзе Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку. Ужо другі тыдзень цвіце гэтая цудоўная кветка поўднёвага паходжання, вельмі рэдка спатыканая ў Беласточчыне.

На здымку: гароднік С. Гайдук ля расцвіўшай юкі.

Фото — Сескевіч.

Ведзеныя на працягу некалькіх гадоў працаўнікамі Біялагічнага аддзела Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку доследы, паказалі, што Гарбацкія тарфяныя паклады, якія з'яўлюцца часткай Імшарскага тарфяніку, належаць да найбольш багатых у Польшчы адносна лячэбных уласцівасцей і можна іх паспяхова выкарыстоўваць па лячэбнай справе.

Торфы ўжываныя для гразевых ваннаў ці кампрэсаў павінны мець спецыфічныя, фізічныя, хімічныя, біяхімічныя і біялагічныя ўласцівасці, якія сумесна ўздзейнічваючы на арганізм хворага, аказваюць дадатны ўплыў у лячэнні хваробы. Ужываецца іх на выпадак захварэння полавых органаў і іх недаразвіцця, няправільнага функцыянавання залозаў унутранай сакрэцыі, клімактэрыі і ў старэчы перыяд. Ужываецца іх таксама ў выпадку захворвання печані, няправільнага функцыянавання страўніка, астмы, рэўматызму і інш.

Як ужо ўспаміналася, лячэбнае ўздзейванне тарфяных гразей заключаецца ў іх спецыфічных уласцівасцях.

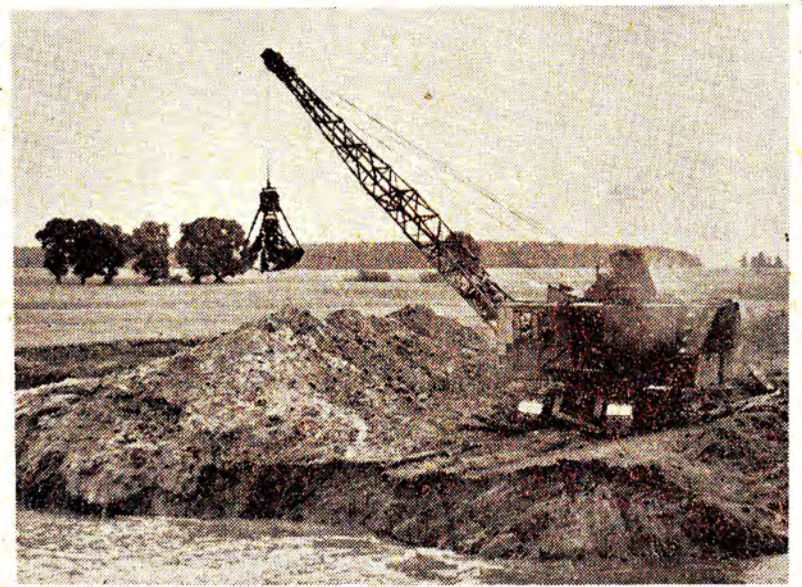
Тарфяныя гразі з'яўляюцца арганічным калоідам аб вялікай ёмістасці вады і вялікай здольнасці набракання, маюць вялікую ліпкасць, малую цеплаправоднасць — інакш кажучы, амаль зусім не трацiць цяпла пад час пераношвання.

Лячэбныя ўласцівасці гразевых ваннаў заключаюцца: у павольным астыванні тарфяных гразей, сарпцыйных уласцівасцях і сцягванні гумінных кіслот, вялікай ліпкасці, выкліканні гіперэміі слізістых абалонак і пашыранні кружных органаў, антысэптычным дзеянні, пераходжанні некаторых іёнаў (ёду і інш.), а таксама злучэнняў праз эпідэрміс і шкуру, механічным уздзейнічванні, ўзросце тэмпературы цела, аказванні ўплыву на павялічэнне гемаглабіну, колькасці крывінак і ўздзейнічванні на нервовую сістэму, узмацненні дыхальных працэсаў, змяншэнні ціску крыві, зніжэнні кіслотнасці страўнікавага соку і мача, павялічэнні выдзялення ныркамі хлоркаў, праяўленні сорбцыі поту і ліквідаванні шкодных прадуктаў абмену матэрыі. Галоўная аднак лячэбная вартасць тарфяных гразей заключаецца ў знаходжанні ў іх гемаглабінных субстанцый.

Па той прычыне, што на Беласточчыне няма ніякага курорта, абранне адпаведнай курортнай мясцовасці і выкарыстоўванне торфаў дабываных у лячэбных мэтах з Міхалова з'яўлялася-б вельмі пажаданым

З гэтай мэтай трэба было-б знайсці толькі адпаведнае месца, будынкі і сарганізаваць лячэнне. Будынкі былога кляштара ў Супраслі, гэтай прыгожай і здаровай мясцовасці, адпаведна падрыхтаваныя поўнасцю падыходзілі-б стаўленым патрабаванням. Супрасль знаходзіцца негадалёк Беластока, мае добрае шасэйнае злучэнне, патрэбны невялікія інвестыцыі. На маю думку, Супрасль з'яўляецца найбольш прыдатнай мясцовасцю для сарганізавання бальнеалагічнага лячэння.

Незадоўга прадпрыемствы эксплуатуючыя тарфянікі ў сельскагаспадарчых і прамысловых мэтах пачнуць у вялікіх маштабах эксплуатацыю Імшарскага тарфяніку. У сувязі з гэтым, неабходным з'яўляецца заўчаснае вылучэнне адпаведнай плошчы Імшарскага тарфяніку ў лячэбных мэтах і ўлічэнне патрэб аховы прыроды.

У сучасны момант у нашай краіне праводзяцца вялікія меліярацыйныя работы па асушцы забалочаных зямель.

На здымку: меліярацыйныя работы ў ваколіцы вёскі Баравіцы, Красныстаўскага павета.

ЦАФ — фото Тымінскі.

Паветраныя вартаўнікі

Дзесяць год назад над лясамі Беларусі ўпершыню паявіліся патрульныя самалёты. Паветраныя вартаўнікі ўзялі на сябе ахову лясных багаццяў рэспублікі ад пажараў і павялі барацьбу з небяспечнымі шкоднікамі лесу.

Патрульныя самалёты можна бачыць над леснымі масівамі Гомельскай, Брэсцкай, Мінскай і Магілёўскай абласцей. Лётчыкі і наглядальнікі вядуць машыну па прывычнаму маршруту. Самалёт рэгулярна аблятае заданую яму тэрыторыю. Пілоты ў часе палётаў абследуюць мясцовасць, хутка выяўляюць ачагі пажараў.

Вось з машыны, якая ідзе на вышыні 600 метраў, лётчык заўважае клубы дыму і агонь. Пажар! Тут-жа на барту складаецца данясенне. На схеме, якую малюе наглядальнік, указваецца кірунак ветру, сіла агню, магчымы варыянт расстаноўкі людзей для барацьбы з пажарам. Лётчык можа вельмі дакладна ўказаць месца агню, характар лесу і нават паказаць перашкоды на шляху полымя. Данясенне ўкладваецца ў кішэньку вымпела і праз 10 — 15 хвілін скідваецца ў бліжэйшы лесгас, лясніцтва або кардон. Сігнал прыняты і людзі накіроўваюцца да небяспечнага ачага.

Нават з параўнаўча невялікай вышыні, на якой ідзе патрульны самалёт, лётчыку добра бачны прастор на 30 кіламетраў. Гэта дазваляе хутка і дакладна вызначыць ступень небяспекі і прыняць неабходныя меры. 80 працэнтаў усіх узнікшых лясных пажараў і іх распаўсюджванне за апошнія гады былі вызначаны і папярэджаны паветранымі патрулямі Так было выратавана нямала лесу.

На дапамогу лётчыкам-наглядальнікам, якія маюць высокую кваліфікацыю і добра ведаюць «свае» лясныя раёны, цяпер прышлі парашутысты - пажарныя. Гэтая пасада нядаўна ўведзена Галоўным упраўленнем лясной гаспадаркі Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР За кароткі тэрмін паветраныя пажарныя п... пелі ўжо многае зрабіць. Яны правяраюць санітарны стан лясоў, праводзяць гутаркі з насельніцтвам, а ў патрэбны момант прыходзяць на дапамогу работнікам лясной аховы Нярэдкія выпадкі, калі яны спраўляюцца з агнём самастойна.

Самалёты усё больш выкарыстоўваюцца ў барацьбе са шкоднікамі лясных насаджэнняў. Авіяцыйнае апыленне рознымі ядахімікатамі дае добрыя вынікі. Рознастайныя вусені, небяспечныя шкоднікі лесу, цалкам гінуць пасля авіяапылення. Санітарны стан лесу значна паляпшаецца. Гэты спосаб барацьбы са шкоднікамі атрымае сёлета яшчэ большае пашырэнне.

С. ЯНОВІЧ **(3)**

Родная глухамань

Абводзячы яе нахабным позіркам, перавальваючыся з нагі на нагу, падыйшоў да канапы і нядбайна разваліўшыся на ёй, выняў з кішэні папяросу. Яго мутныя вочы на момант перабеглі на каробку з запалкамі.

— „Які-ж ён усё такі агідны" — думала Марыся ўзіраючыся на яго спацелы лоб, на нядбайныя рухі пальцаў, чыргаючых запалкі, на нецярпліва насупленыя брывы.

— То што Маня?... мо' так пойдзем, паходзім. Сёння так прыгожа — выдыхаючы клубы тытунёвага дыму, пачаў гутарку Рыгор. Табе-ж тут так сумна. Хадзем, павесялімся...

— „Ты тут пра мяне не клапаціся так" — прамільгнула праз марысіну думку.

Злёгку пагойдаўшыся на канапе ў суправаджэнні бездапаможнага перарывістага скрыпу спружын, Рыгор няўпэўнена пачаў падымацца. Блазенска ўсміхаючыся падыйшоў да стаячай ля крэсла Марысі, хрыпла прамармытаў: — Ты дурненькая — і раптам абхапіўшы яе за стан хацеў было пацалаваць...

У гэты момант у Марысі ўсё ўскіпела. „Што яму здаецца" — са злосцю падумала, гвалтоўна вырваўшыся з абдымкаў і выскачыла на кухню. Побач яе мільгануў здзіўлены твар маці. Потым ужо роўнымі шарэнгамі беглі ёй насустрач пачарнелыя шчыкеты, потым... потым ужо толькі шырокі, парэзаны каляінамі, ахутваны надыходзячым вечаровым змрокам гасцінец.

* * *

— „Няма, не прышла. Ужо дзесятая гадзіна і... няма. А, бог з ёю" — мірыўся Пятро. Потым зноў пачынаў турбавацца.

— „А чаму не прышла. Яна-ж казала... дамаўляліся... што такое. Няўжо папросту забавілася са мной так як звычайная гараджанка. Зрэшты, што там многа думаць... усе яны такія".

Навокал панавала непадзельная цемра. Час-ад-часу ледзь - ледзь праз густыя, чорныя, клубістыя хмары прабіваўся бледны месяц каб праз момант зноў нырнуць, схавацца ад людскіх вачэй. На дварэ пахаладала. Нечакана, дзесь на захадзе бліснула маланка асвяціўшы на момант каміны і стрэхі патанаючых у зеляніне садоў, хат. Падзьмуў халаднаваты начны вецер. „Будзе бура" — падумаў. Адыйшоў пад плот і выняўшы папяросу пачаў прыкурваць. З роскашу зацягваючыся тытунёвым дымам заўважыў з другога боку, ад гарода, ля вакна клуба нейку дзяўчыну.

— „Чаго ёй там трэба заглядаць — раззлаваўся. Якога ліха цябе туды занясло..."

Нечакана, недзе далёка ў цёмнабурых клубах хмар затрымцела маланка... „што... Марыся — прашаптаў Пятро — Марыся... вось як". Хутка, парачы пальцы, пагасіў агенчык папяросы. У яго галаве адразу ўзнік хітры план: ціхенька наблізіцца да яе і закрыць ёй вочы. „Я ўжо цябе тут прылапаю" — асцярожна ступаючы ля плота, безупынна паўтараў сабе ў думцы. Але тут напаткаў непрадбачаную перашкоду. Паміж ім, а ёю разлівалася шырокая паласа святла з вакна клуба. Пятро засяроджана згорбіўся і неўпрыкметкі пераступіў... ды нешта, мусіць нейкае старое вядро, забразгацела тысячным рэхам з імпэтам коцячыся па схіле.

Марыся быццам апараная адвярнулася ў яго бок, потым хутка адыйшла ад вакна не зводзячы з яго вачэй.

— Маня — ціха пазваў дзяўчыну — чаму ты так...

...Пятро — данесліся з-пад сцяны ўсхваляваныя словы. Пятро...

Рамейчук хутка падыйшоў да яе.

— Што ты тут робіш, Маня. А я думаў, што ты ўжо не прыдзеш. Ужо дождж пачынае крапаць... Ну, ідзем" — узяў яе за руку і прыцягнуў да сябе.

— Што з табою — здзіўлена прамовіў, гледзячы ў яе зачырванелыя вочы. Ты плакала?

— Ды не, нічога. Пойдзем Пятро — і паспрабавала ўсміхнуцца.

— „Што з ёю дзеецца" — разважаў крочачы побач і скоса паглядаючы на профіль яе твару.

— „Ой дзяўчына шуміць гай

— Каго любіш не забывай... не забывай..." — рытмічна спяваў шматгалосы натоўп растанцаванай моладзі, заглушваючы пераліві баяна.

Марыся нейк няўпэўнена то гарнулася да гарачых пятровых грудзей то зноў палахліва адхісталася. За кожным разам, калі толькі Пятро пачынаў пільна зазіраць ёй у вочы, спускала свой позірк уніз, быццам прыглядаючыся да ног. Ён не ведаў з чаго пачаць размову. Бездапаможна адводзіў вочы ад пабялеўшых марысіных шчок і глядзеў на мітусліва танцуючыя пары, адчуваючы на сябе падбадзёрваючыя позіркі сяброў.

За вокнамі безупынна ярка мігцела маланка. На шыбах то паказваліся то знікалі рухлівыя, касматыя цені галінак язміну. За кожным разам у густой, бязладнай сетцы гэтых ценяў шырокімі, чорнымі паласамі выныралі ваконныя рамы У бледным святле газоўкі злёгку паблісквалі сплываючыя ўніз вялікія, першыя кроплі. З-за сцен чуўся пагрозлівы, таемны шум прывулічных дрэў і неспакойныя заміраючыя посвісты цяжкага, вільготнага ветру.

Неспадзявана скуголенні сціхлі, толькі дакучліва бліскацела маланка... потым... потым пачуўся густы шолах ліўня. Раздаліся першыя раскаты грому. Начная летняя бура пачалася...

Працяг будзе.

Фэст у Райску

З самае раніцы стаяла цёплае яснае надвор'е. Сёння-ж свята і да гэтага яшчэ фэст. Старэйшыя, моладзь і дзеці з усіх старон і навакольных вёсак: Дэніскаў, Гацькаў, Баняк, Грыневіч, Плютыч, Арэхавіч ішлі дарогамі і палямі ў Райск. Ішлі для таго, каб спаткаць даўно нябачаных знаёмых, наведаць сваякоў, а вечарам патанцаваць колькі душа жадае.

Старэйшыя, як старэйшыя, спяшаюцца ў царкву, памаліцца і за сябе, і за маладых...

А маладыя ў гэтым часе шпацыруюць з аднаго ў другі канец вёскі, жыва размаўляючы аб набліжаючайся вечаровай забаве.

Найлепш пашанцавала бравым хлопцам з сельгаскааператыва ў Дэніскаў. Прыгожыя хлопцы! Дзяўчаты з Райска будуць доўга, доўга іх успамінаць.

Найлепш за ўсё — сесці на падмурак старой спаленай фашыстамі царквы і пагутарыць аб ураджаях, аб палітыцы, аб тым, ці Сцяпан будзе з Надзяй жаніцца, колькі атрымаецца на адзін працадзень, і г. д.

Самыя маладыя ўдзельнікі фэсту гурбой абступілі «будкі». Чаго-ж там не было і пеўнікі, якімі можна свістаць, і гармонікі, якіх асабліва ахвотна раскуплялі, і рознаколерныя пацёркі, а апрача таго марожанае і кучы цукеркоў.

Тэкст і здымкі.
А. ОМІЛЬЯНОВІЧ

Нашы карэспандэнты і чытачы пішуць

Госці з-за мяжы

18 ліпеня г. г. горад Беласток наведалі: намеснік старшыні Беларускага таварыства культурнай сувязі з заграніцай, тав. Марыя Ваганава і старшыня Літоўскага Таварыства культурнай сувязі з заграніцай, тав. Павал Ратомскіс.

Госці адбылі сустрэчу з прадстаўнікамі грамадскіх арганізацый і культурна-асветных устаноў Беластоцкага ваяводства ў зале Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

У час сустрэчы быў супольна шырока абмеркаваны план культурнага абмену паміж БССР, ЛССР і Польскай Народнай Рэспублікай, у прыватнасці — Беластоцкім ваяводствам, дзе значную частку насельніцтва складаюць беларусы і дзе таксама пражываюць літоўцы.

План, які прадугледжвае выезды мастацкіх калектываў, спартыўных каманд і сельскагаспадарчых дэлегацый у Савецкую Беларусь абмеркаваў галоўны рэдактар «Нівы», тав Ваўкавыцкі. Ён зазначыў, што магчымасці такіх выездаў ёсць і абмен вопытамі несумненна ў выніку прынясе вялікую карысць у нашай працы.

Прысутныя выразілі гарачае пажаданне, каб план быў хутка рэалізаваны.

У час сустрэчы было таксама закранута пытанне форм культурнай працы ў прапагаванні польска-савецкай дружбы. Госці расказалі аб формах працы стасаваных у іх краіне і азнаёміліся з нашымі.

На заканчэнне сустрэчы госці злажылі падзяку за мілае і гасціннае прыняццё іх у горадзе Беластоку.

В. Л.

На здымку: Удзельнікі сустрэчы. У першым радзе другая справа тав. М. Ваганава, трэці — тав. Ратомскіс.
Фото — Рыбінскі

Гайнаўка

Абавязацельствы жыхараў Гайнаўскага павета

Як у мінулым, так і ў гэтым годзе жыхары Гайнаўскага павета ўзялі на сябе абавязацельствы адносна рамонту дарог, пад лозунгам: „кожная ГРН, грамадскім працоўным абавязацельствам пабудуе 1 кілометр дарогі”.

Абавязацельствы перавыканана. Напрыклад, жыхары вёскі Ставішчы і пасёлка Чаромха разам з працаўнікамі ПКП, і насычальні драўляных матэрыялаў у Чаромсе, пакрылі шлакам 2 кілометры дарогі. Жыхары вёскі Пагрыбы, — ГРН Дашы пабудавалі поўкілометра бруку, у Вольцы — ГРН Чыжы — 400 м. бруку, у Чэхах Арлянскіх — ГРН Дубічы Царкоўныя пабудавана 1 кілометр дарогі, а кааператыўшчыкі Вайноўкі — ГРН Лапічы пабудавалі 500 метраў дарогі.

Нават палявыя работы не перашкаджаюць у выкананні абавязацельстваў. Земляробам памагалі таксама працаўнікі Павятовага праўлення сувязі. Агульная вартасць абавязацельстваў складае лік 6 мільёнаў злоты.

Р.

★

Суседская дапамога

Грамадская рада ў Нарве жыве справамі ўборкі ўраджаю. Падумала яна і аб тых, у каго няма каму працаваць на полі, і ў каго няма каня каб звезці збожжа ў клуню. У сваёй дзейнасці кіруецца яна пастановай урада аб суседскай дапамозе. Прэзідыум ГРН у Нарве 20 гаспадароў абавязаў дапамагчы 15 удовам, старцам і калекам, якія не маюць сваіх коней.

Такім чынам, удаве Вользе Камінскай летам будзе дапамагаць Кастусь Алімоўскі; Стэфцы Барташэвіч — Казімір Харашэўскі, а старому калецы Уладзіміру Асташэўскаму будзе дапамагаць пад час уборкі збожжа Яраслаў Гэва.

М. Х.

★

Пякучыя справы Трэсцянкі

У старшыні сельскагаспадарчага кааператыва ў Трэсцянцы стаяць пад голым небам, на падворку тры сеялкі, заграбалка і матор ад малацілкі. Каб яны мелі язык, дык сказалі-б „старшыня, схавай нас пад страху ці завязі ў ПОМ у Нарву бо з'есць нас іржа”.

★

Калі цукар найбольш патрэбны, тады ў краме, у Трэсцянцы яго нехапае. Так сталася і цяпер. Пачаліся сенакосы. Людзі п'юць горкую каву і лаюць прадаўца. Паспелі ўжо ягады і да іх таксама патрэбен цукар, але ў Трэсцянцы няма яго. Трэба па яго ісці ў суседнія вёскі ці ехаць у горад.

Сцяпан Бараноўскі

Бельск

Пра Паўлы забылі

У мінулым годзе да Паўлаў кожны месяц прыязджала кіно. Сяляне былі вельмі задаволены гэтым. Яны ўсе ахвотна наведвалі кіносеансы. Ды ў гэтым годзе нешта змянілася. Не прыязджае кіно. Чаму? Ці няма адпаведнага памяшкання на дэманстрацыю кінофільмаў. Няпраўда! Ёсць! Бо ёсць прыгожая, выгодная зала ў школе з двума дзвярыма.

Сяляне вёскі Паўлы хочуць адпачынку і культуры, і дзеля гэтага неабходна каб прыязджала ў Паўлы кіно, як гэта было ў мінулыя гады.

С. Карвальскі

Міхалова

Няма беларускіх кніжак

У Міхалове ёсць бібліятэка з польскімі і рускімі кніжкамі. Большасць жыхараў Міхалова — гэта беларусы, якія хочуць чытаць і беларускія кніжкі. Аддзел Культуры Прэзідыума ПРН у Беластоку павінен заняцца гэтай справай і пастарацца аб беларускія кніжкі.

Е. Я.

Беласток

1000 тон рыбы

1 073 тон розных гатункаў рыбы з'елі на працягу поўгода жыхары Беласточчыны.

У гэтым ліку 150,4 т траскі, 257,7 селядцоў 333,1 т іншай рыбы. Рэшта спажыта ў рознастайных кансервах-марынатах.

Як нас паведамляе Ваяводскае прадпрыемства рыбнага гандлю дзякуючы добрым уловам селядцоў, на працягу наступных месяцаў, усе крамы Беласточчыны будуць забяспечаны імі ў 100 прац.

Р.

★

Экспарт беластоцкіх яек

Гэтымі днямі адыйшоў з Беластока новы транспарт яек прызначаных на экспарт.

Дагэтуль замежныя спажыўцы ў Англіі, ГДР, ФРГ, атрымалі з Беласточчыны каля 8,5 мільёна штук яек, а да канца г. г. атрымаюць яшчэ 50 вагонаў.

Варта ведаць, што ў гэтым годзе беластоцкія птушгадоўцы прадалі ўжо больш 56 мільёнаў штук яек, з чаго 4 міль прызначана на патрэбы гарадоў і вёсак Беласточчыны. Прадбачваецца, што ў наступных тыднях гэтая колькасць яшчэ больш павялічыцца.

Варшава

Закончыўся Цэнтральны курс для настаўнікаў

24 г. месяца закончыўся сарганізаваны праз Міністэрства асветы ў Мядзешыні каля Варшавы Цэнтральны курс беларускай мовы. З курсу скарысталі 80 настаўнікаў пачатковых школ нашага ваяводства.

Р.

Семятычы

Ці можна гэтак абыходзіцца?

ПЗГС у Семятычах паведаміў ГС у Мілейчыцах, каб сабраць усіх працаўнікоў і жыхараў навакольных вёсак для паездкі на экскурсію ў Драгічын, у сувязі са святам кааперацыі.

У нядзелю раніцай сабралася каля 43 асоб ахвотных. Аднак дарма яны чакалі на машыну.

Пасля доўгага чакання ўсе разышліся. Ці-ж так можна абыходзіцца з людзмі? Цікава, што на гэта скажа ПЗГС у Семятычах?

★

Выканалі абавязацельствы

12 ліпеня 1956 г. працаўнікі ГС у Мілейчыцах, (Семятыцкі павет), у сувязі са святам 22 ліпеня ўзялі на сябе абавязацельствы дапамагчы сельгаскааператыву ў прапалцы 1 гектара кукурузы.

У выкананні абавязацельства прыняла ўдзел 14 працаўнікоў. План перавыканаоны.

У працы вылучыліся: Ганна Міхноўская, Надзя Капчук і Людміла Аляксеюк.

Уладзімір Колас
Мілейчыцы, Семятыцкі павет.

Дамброва

Коратка

Да 1955 г. у Дамброўскім павеце не было ні адной электрыфікаванай вёскі. Першыя электрычныя агні заіскрыліся 1 мая г. г. у Дамброве і Юрыздыцы.

Да канца гэтага года будзе электрыфікавана 15 вёсак, а ў 1957 годзе каля 20 наступных.

* * *

Нядаўна ў вёсцы Нова Весь, знойдзена паклады керамічнай глінкі.

Ваяводскі Саюз працоўных кааператываў вырашыў выкарыстаць іх і пачаць прадукцыю высокаякаснай цэглы, чарапіцы і другіх матэрыялаў патрэбных будаўніцтву.

У гэтым прадпрыемстве будзе працаваць больш 60 чалавек. Адначасова трэба сказаць, што нашае будаўніцтва атрымае шмат патрэбных і цэнных матэрыялаў.

* * *

У Дамброўскім павеце не было ні адной чыгуначнай лініі. З Дамбровы трэба было ісці аж да чыгуначнай станцыі Саколка, за 30 кілометраў, або да Ястшэмбнай — звыш 10 км. Зімою снегавыя гурбы адрэзвалі Дамброву часам на некалькі тыдняў ад свету.

Нядаўна да мясцовасці Нова Каменна, 5 кілометраў ад Дамбровы, праведзена адну чыгуначную лінію, а ў недалёкай будучыні будзе праведзена чыгуначная лінія праз цэлы Дамброўскі павет злучаючы важнейшыя яго мясцовасці непасрэдна з Саколкай і Аўгустовам.

А. О.

Сяляне сельгаскааператывэў у Гайнаўскім паве е жаляцца, што іх рэдка наведваюць працаўнікі Павятовай рады.

Пабываў я ў сельгаскааператыве, — ды пара ўжо скручваць вудачкі. *(Кракадзіл)*

Спякота

Вядома, летам у гарачыя дзянькі людзі без вады поўзаюць, як мухі ў смятане.

У нас, у Беластоку, у гарачыя дні цяжка дастаць што — небудзь для піцця апроч цёплага піва.

Праўду кажучы, менавіта па гэтай справе я і пайшоў у гандлёвы аддзел з рацыяналізатарскай прапановай паставіць па вуліцах пяць кіёскаў з прахаладжальнымі напіткамі.

За праект хацеў нядорага, толькі бутэльку ліманаду з газам.

У гандлёвым аддзеле прынялі мяне добра, нават на крэсла пасадзілі. Без бюракратыі зразу канферэнцыю наладзілі па пытанню арганізацыі вулічнай продажы безалкагольных напіткаў.

Далажыў я ў чым справа: цяпер, кажу, лета, спёка, чалавеку хочацца піць як вярблюду ў пустыні, а без вады і каханне засыхае.

Пасля майго даклада шырока разгарнуліся спрэчкі. Адзін кажа: пяць кіёскаў паставіць можна, а больш ставіць не рацыянальна таму, што чаргі за напіткамі будуць замалыя, кароткія. Другі кажа: кіраўнік патрэбен каб кіраваць продажу, бухгалтар неабходны, які лічыў бы бутэлькі і касіўша абавязкова патрэбная, каб выручку прымаць і пенсію плаціць. Трэці патрабуе начальніка кадраў прызначыць каб парадак быў. Чацверты даказвае, што проціпажарны інспектар патрэбен, а то калі здарыцца пажар у кіёску, — пажарнікі вады не дастануць, як было гэта з кінотэатрам „Тон".

Коратка кажучы, калі падлічылі, аказалася, што неабходна прыняць на працу яшчэ 25 служачых. Тут я не вытрымаў і кажу: людзі добрыя, пяць работнікаў і толькі служачых, што вы робіце? А мне адказваюць: — Гэта зусім нармальна. У „Базары" пяць прадаўцоў прадае перааццэненыя тавары, а ў канторы „Базару" 22 разумовых і поўразумовых работнікаў працуе і пераходзяць да пытання фінансавога боку справы.

Як падлічылі, дэфіцыт выйшаў як слон.

Нікога гэта не здзівіла і вырашылі напісаць у Варшаву абгрунтаванне, што справа карысная, важная, спёка, людзі як мухі і гэтак далей, і без датацыі ніяк нельга напіцца.

Тут я не стрымаў і закрычаў:

Грамадзяне! Ратуйце дзяржаўныя грошыкі, гэтых паноў бруднай мяцёлкай па шыі ганіце з нашых установ...

Не дапамагло. Пазванілі па карэту хуткай дапамогі і цяпер сяджу я ў Харошчы і думаю: хто з нас вар'ят? А між намі кажучы, і сапраўды горача ў галаве ад спякоты і ад падобных спраў.

Дзядзька Лявонь

«СТОНКА»

Па сяле ідзе гамонка —
Завялася ў бульбе «стонка».
Рух зрабіўся ў кожнай хаце,
Трэба «стонку» йсці шукаці.

Аб ёй пішуць і ў газеце.
Радыёкропка кажа звонка
Людзям трэба-ж разумеці
Дзе вядзецца ў іх «стонка».

Йдзе Антонка шукаць «стонкі»,
На плячах нясе пастронкі.
«Зачапіўся» за сусела —
Выпіў літар самагонкі.

Праз гадзіну прышла жонка,
У баразне ляжаць пастронкі
А ў бульбе спіць Антонка,
Застагнала баба з тонка.

Разазлаваная жонка
Схапіла з зямлі пастронкі
І падбегшы да Антонка
Стала выганяці «стонку».

Нарабіла баба крыку
Аж расплакаўся Антонка
Такіх спраў у нас бязліку
Усюды завялася «стонка».

Старшыня любіць гуляці,
Часта хляе самагонку.
Падумайце-ж як прагнаці
З вёскі гэтакую «стонку».

У павеце сядзіць «стонка»,
Заявы вачыма мерыць
І гаворыць вельмі тонка
І грызе свае паперы.

І ў Ваяводскай радзе
Сядзіць такая-ж «стонка».
Песціць, па галоўцы гладзіць
Павятовую сястронку.

Мужык да млына паедзе,
«Стонка» руку выцягае
Не дасі — малоць не будзеш,
Цэлы дзень перачакаеш.

У ПОМ-е, ГОМ-е ўсюды «стонка», —
Трактары, касілкі псуе;
На двары плугі, бароны
Есць, грызе, іржой малюе.

Завялася ў кожным фаху,
Нарабіла слёзы ў краме
Прадавец дрыжыць у страху —
«Стонку» выказаў «рэманент».

Наракаюць кантралёры —
«Стонка» усюды шкоду творыць
Каларадскія жукі
Лезуць у ва ўсе бакі.

Ёсць на гэта адна рада —
Вылапаці каларадаў!
Пазбіраці ўсіх у грамаду,
Выслаць на экспорт у Канаду.

КОРАНЬ

Адгрызся

Ксёндз і рабін ехалі ў адным купэ. Едучы па-сяброўску гутарылі. У час размовы ксёндз успомніў аб тым, што ён галодны. Вышаў хлеб з каўбасой і частуе рабіна.

— Я гэтага есць не магу — кажа рабін, — бо гэта „кашэрнэ".

— Шкада, — кажа ксёндз, — гэта-ж такое смачнае...

І вось набліжаецца станцыя, ксёндз збіраецца выходзіць і развітваецца з рабінам.

— Да пабачэння — кажа ксёндз.

— Бывайце здаровы — адказвае рабін. Кланяйцеся жонцы, дзецям.

— Ці-ж вы не ведаеце, што я жонкі не маю — кажа ўсхваляваны ксёндз.

— А... шкада — адказвае рабін. Гэта-ж так прыемна мець сваю жонку і дзеці...

Б

Сам не ведае за што

Агафончык быў вельмі нясветлівы. Таму бацька даў яму добра ў шкуру. Пасля гэтай аперацыі бацька пытаецца:

— Ну, а цяпер скажы сынок за вошта ты дастаў?

— Ну бачыце татачка якія вы спраўша б'еце, а потым самі не ведаеце за вошта!
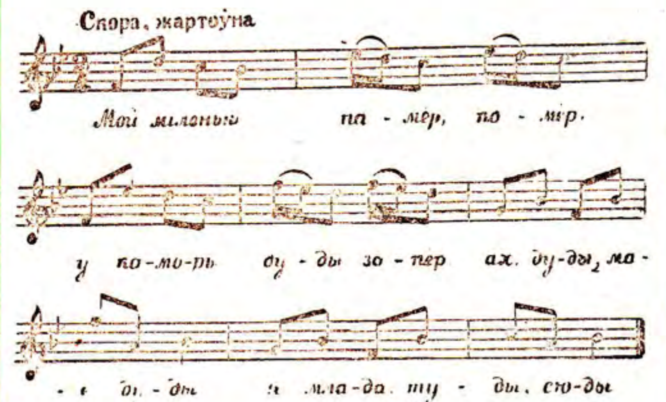
У растаране

— Хачу заплаціць...
— Што вы елі на абед?
— Каб я гэта ведаў што...

Мой, міленькі памёр, памёр...

(народная беларуская песня)

Мой міленькі памёр, памёр,
У каморы дуды запёр.
Прыпеў:
Ах, дуды, мае дуды,
Я, млада, туды, сюды
Усяго чатыры нядзелі,
Як мы на дуды глядзелі.
Прыпеў.
Пайшоў хлопец па каморы, —
То ў прысядкі, то ў ладоні.
Прыпеў.
Пайшла ў клець да муку браці,
Найшла дуды, стала граці.
Прыпеў.
Стала я ды муку сеяць,
Стаў на дуды вецер веяць.
Прыпеў.
Стала бліны расчыняці,
Сталі мае дуды граці.
Прыпеў
Пяку бліны і пячонку,
Маладзенькаму хлапчонку.
Прыпеў.

Дзядзіна

(Народнае апавяданне. Запісаў ф. Багушэвіч)

Ну, і дзядзіна ў мяне была, а багатая, дык багатая! Было ў яе сем маргоў зямлі адна каза, сем хлявоў, тры гумны, а ўсе поўны: у адным мак, у другім — так а ў трэцім цапы віселі. А як пойдзе бывала, дзядзіна казу даіць, дык пакуль казу найдзе аж у мозгі зайдзе, а як зачне яе даіць, так нясуць малако цабрамі, вядрамі, кадушкамі. А масла дык білі на гумнішчы цапамі і маслянку ў застрэнкі зметалі; бедныя людзі дык ішлі з мяшкамі і з гаршчкамі і разгінямі: хто з чым прыйшоў, той з тым пайшоў. А парсюкі кормныя ў дзядзіны дык такія былі, што праз парог не маглі пралезці але пад парогам дзірачка была, дык туды лазілі — А грачыха ў маёй дзядзіны калі заладзіла! Вось дару божага было! Калі налажылі стог на слупе каля прыпечку, дык вось быў стог! Але зрабілася няшчасце: дзядзіна хусты прала, хтосьці дзвярмі стукнуў, стог перавярнуўся ў начоўкі і ратуначку не было.

Вось тут мая дзядзіна і збяднела. А тут дзяцей з асміна, а карміць няма чым.

Увідзеўшы гэта, панскі аліндар як прыстаў да дзядзіны: „Прадай казу ды прадай"! Ведаў, каб яго немач, што добрая каза. Дзядзіна думала, думала — глядзіць, што няма чым карміць, і прадала казу. Аліндар казу браць, а каза ў лес наўцёкі, а воўк ды з лесу, ды яе за горла. Пакуль мы даляцелі, яна толькі крыкнула: „Маагда!", і зарэзаў яе воўк. Не так дзядзіне шкода было той казы, як жаль было таго, што каза і імя яе ведала...

ВЯЛІКІ КОНКУРС

У сённяшнім нумары змяшчаем 4-ты купон вялікага літаратурнага конкурсу.

Умовай конкурсу з'яўляецца адгадаць імя і прозвішча пісьменніка, назваць загалоўкі яго выдатнейшых твораў. Якія творы чытачу найбольш падабаліся і чаму. Звесткі аб яго жыцці і творчасці.

Увага! Напісаць на канверце дакладны свой адрас.

Прыпамінаем, што купоны трэба дасылаць у 10-ці дзённым тэрміне пасля выхаду кожнага нумара.

Удзел у латарэйным розыгрышы ўзнагарод возьме толькі той, хто прышле ўсе 10 правільна развязаных купонаў.

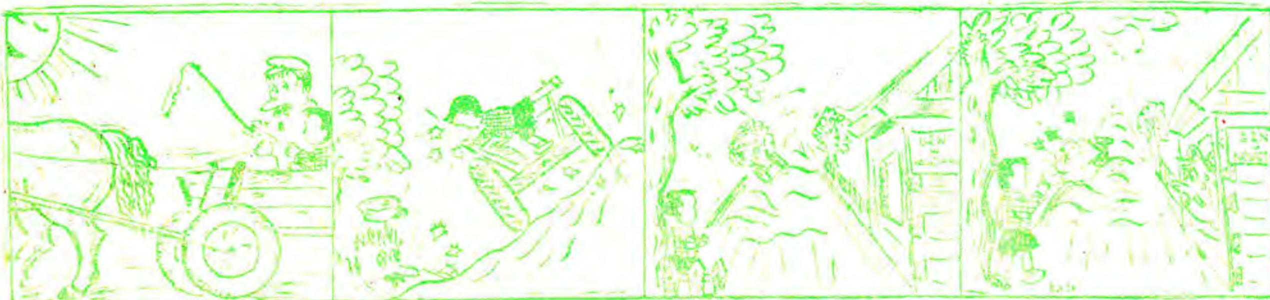
Яе твор: «Прысяга над крывавымі разорамі».

КУПОН IV

Імя і прозвішча пісьменніка ....
....
Яго творы ....
....
Мне найбольш падабаліся творы ....
....

Імя .... Прозвішча .... Адрас ....

АГАФОН АБРОТКА У НОВАЙ ВОЛІ

Едуць лесам, едуць полем
З дзядзькаю да Новай Волі.
Агафон глядзіць навокал:
— «Ну і вуліца шырока».

Раптам угору йдзе балон
Грымнуў лобам Агафон.
Дзядзька залцеў у роў
— Ох і вуліца, — зароў.

— Другі год ужо, ей-богу,
Робяць гэтую дарогу.
Б'е вазы уся грамада
Агафон. — Пайду у Раду.

Раптам трэск і хтось крычыць,
Фура на баку ляжыць.
Старшыня ў акно глядзіць
Агафон: — Вас трэба біць!

РЭДАКЦЫЯ КАЛЕГІЯ. Адрас рэдакцыі: гор. Беласток, вул. Кілінскага 7/1. Тэлефоны: Гал. рэдактар і сакратарыят 25-89, аддзелы рэдакцыі 36-43. Умовы падпіскі: на 6 месяцаў — 15 зл 60 гр, на 3 месяцы — 7 зл 80 гр. Падпіску прымаюць паштовыя ўстановы і пісьманосцы. Konto NBP I Oddz. Miejski Nr 102-7-161 w Białymstoku.
Паліграфічнае прадпрыемства ў Беластоку Т-7-1801